

léto 2025

LIPENSKO

od Stožce po Rožmberk

tipy na výlety

novinky

historie

příroda

lidé

VISION LIPNO

VÁŠ DRUHÝ DOMOV PŘÍMO U BŘEHU LIPNA

Unikátní projekt přímo u břehu poloostrova Kovářov,
který povyšuje rekreaci a odpočinek na vyšší úroveň.

Pozemky, domy a apartmány nyní v prodeji.

Milí návštěvníci, milí přátelé,
inspirativní zahrada kolem jedinečného jihočes-
kého moře s názvem Lipensko je místem s unikát-
ním geniem loci. Nabízí mnoho atraktivních nabí-
dek nejen pro adrenalinové nadšence, milovníky
cyklistiky, pěší turistiky, rybaření, vodních a dal-
ších sportů, ale i pro obdivovatele přírody, historie
a kulturních památek. Těžko se mi hledají slova
k popsání všech možností k objevování života, his-
torie, přírody, sportu, kultury a tradice.

A já jsem rád, že ta slova vlastně hledat nemu-
sím. To, že čtete úvodník, znamená, že jste k nám
přijeli a že víte stejně jako já, že žádná slova na
popis této unikátní destinace nestačí. Stačí při-
jít, přivonět si, dotknout se, zažít a hlavně prožít.

KolemKolem Fest potvrdil, že Lipensko je cyk-
listickým rájem budoucnosti. První SOS svozy pro
cyklisty v České republice jsou jenom dalším pří-
spěvkem místních pro rozmanitější, kvalitnější
a udržitelnou nabídku služeb. Udržitelnost pro
nás není jenom prázdným pojmem, ale každo-
denní praxí: vlastní farmy, regionální dodavatelé,
elektrina z vodní elektrárny a nespočet dalších
projektů a aktivit. Je důležité, aby se společně
s infrastrukturou rozvíjely s respektem k přírodě
a lidem, kteří zde žijí.

Turistická destinace Lipensko se těší stále větší
oblíbě i v zahraničí. Hostí i jubilejní 5. ročník Indian
Rider Fest 2025, který spojuje jezdce a fanoušky
ze všech koutů světa.

A když o tom přemýšlím, máme tu světovost
už v samotném názvu **LIPENSKO**:

- L (Lovebrand)** – značka, kterou si zamilujete,
- I (Inspiration)** – inspirace pro aktivní dovolenou
u jihočeského moře,
- P (People)** – autentické příběhy obyvatel regionu,
- E (Entertain)** – sport, kultura a radost ze života
pro malé i velké,
- N (Nature)** – unikátní přírodní bohatství, šetrný
přístup ke krajině,
- S (Sustainability)** – udržitelný cestovní ruch,
- K (Knowledge)** – synergie místního know-how
a tradic Lipenska,
- O (Occasion)** – výjimečné zážitky, příležitosti
a události.

Naplňte svoji dovolenou radostí, zážitky
a chvílemi, na které budete rádi vzpomínat.

Máte 7 + 1 důvodů, proč Lipensko navštěvo-
vat a neustále objevovat...

Těšíme se na vás.

Za celou redakci
a Turistický spolek Lipenska
Radek Matouš

Obsah

6

Historie si člověka najde sama

10

Lipno v pohybu: léto plné příběhů, chutí a adrenalinu

24

Hořické kulturní léto

34

Parník s duší: zažijte Lipno zbarvené dozlatova

56

Tomáš Drápela:
Na Lipně si čistím hlavu

62

Neznámé osudy:
Matka viděla černo

72

Lipensko je rájem lišek

84

Vrtulník nad Lipnem

Lifestylový turistický magazín z oblasti Lipenska, od Stožce po Rožmberk

Šéfredaktor: Jan Štífer. Korektury: Josef Musil. Design a DTP zpracování: Pavel Jaloševský. Foto na titulní straně: archiv TSL

Vydavatel a adresa redakce: Turistický spolek Lipenska, IČ: 05044791, Loučovice 51, 382 76 Loučovice

E-mail pro korespondenci: jan.stifer@seznam.cz

www.tsลิปenska.cz

Tisk: Akontext s. r. o.

Léto 2025, ročník 10 / Evidenční číslo: MK ČR E 22644 / ISSN 2533-4514 /

Přetisk a jakékoliv šíření povoleno pouze se souhlasem vydavatele.

HISTORIE SI ČLOVĚKA NAJDE SAMA

TEXT: JAN ŠTIFTER

FOTO: ZDENĚK ROSENTHALER

Jiří Březina, král současné české detektivky, krácel po břehu Lipna, kde našel inspiraci pro svou knihu „Labuť a lovec“. Tam, kde se dnes leskne hladina přehrady a zvedají se šumavské kopce, se před tisíci lety rozprostíralo území mezolitických lovců. Březina v novele, kterou vydalo nakladatelství Vyšehrad, propojuje prostor, příběh a mýtus.

Jaké nejstarší vzpomínky vás pojí s Lipnem?

Vzpomínám si na školní výlet s gymplem, v jenišovském kempu, zamiloval jsem se tam do spolužačky. To bylo někdy v druhé polovině devadesátých let. A po přelomu milénia jsem tam začal jezdit pravidelně, protože moje (tehdy ještě budoucí) manželka tam jezdí na chalupu.

Jak je to dnes? Je Lipensko krajinou vašeho srdce?

Jsem v tom až po uši! Mám to tady moc rád. Hlavně tedy pravý břeh, kde je to přeci jen takové divočejší než na břehu levém.

Kdy jste začal přemýšlet o tom, co všechno to místo pamatuje? Kdy jste si poprvé v údolí Vltavy představil pravěké lovce?

Ona si ta historie člověka najde sama. Rád chodím nebo běhám přírodou, takže jsem narážel na spoustu pozůstatků po obydlích předchozích obyvatel. Krajinou se tady táhne jizva po hraničním pásmu, drátech, která se ještě dá rozeznat. Procházel jsem rozpadající se budovy posádek pohraničníků. Poslouchal vyprávění místních. Dokonce i tchánova chalupa promluvila, když se tam našly na půdě skryté rodné listy nebo fotky z tažení na východní frontu. Něco z toho jsem přetavil do svého prvního románu „Na kopci“, a hlavně do detektivky „Promlčení“.

A prehistorie?

Minulost, kterou si už krajina vlastně nepamätuje, ta mě oslovovala už od dětství. Věděl jsem,

že tam, kde je teď rozlité lipenská přehrada, žili možná poslední lovci a sběrači na našem území, a to v době, kdy ve vnitrozemí naplno zuřila zemědělská revoluce. Když jsem se chodil s dětmi koupat, bloumal jsem na břehu a představoval si, jak to tady vypadalo. Zavodněné údolí, meandry, mokřady a bažiny, ryby, vodní ptactvo, zvěř. Muselo to být bohaté loviště. Dokonce se mi tady podařilo najít opracovaný kamenný nástroj.

„Labuť a lovec“: kde se v hlavě autora detektivek vyloupil právě tenhle příběh?

Fascinují mě staré mýty a vyprávění a jedním z nich je příběh o zvířecí nevěstě. O zvířeti, které svlékne kůži a změní se v krásnou pannu, a o lovcí, který tu kůži ukryje a dívku si vezme za ženu. Různé národy světa mají tu pověst spojenou s různými zvířaty: Chorvati mají vlčici, severské národy tuleně, Slované labuť. Podle některých pramenů se dá původ této legendy vystopovat až do doby kamenné. Tak se mi to nějak spojilo a já jsem si představil lovce, který na lovu labutí zasáhne šípem ptáka, ale v rákosí pak místo něj najde podivnou dívku.

Novela má mnoho vrstev, mimo jiné vypráví o společenské změně. Přinesl vám tenhle text při psaní něco nového – naučil jste se něco nebo něco pochopil?

Při psaní jsem zúročil svou dlouholetou zálibu v pravěku a způsobu života přírodních národů. Uvědomil jsem si přitom ten zvláštní rozpor, kdy prapůvodní způsob života musel být pro nás až

Knihu pokřtil Jiří Hájíček na festivalu Literatura žije.

nepochopitelně krutý a těžký, ale na druhou stranu zase intenzivní a plný hlubokých prožitků. Existuje spousta vyprávění z poměrně nedávných dob, kdy se lidé, kteří v takové společnosti vyrostli, nedokázali nikdy zabydlet v pohodlném a bezstarostném moderním světě. Něco podstatného jim chybělo. Také jsem si prohloubil přesvědčení, že nic není neměnné, ani éra, ve které právě žijeme. Že namísto té naší kultury může přijít jiná, a za sto let po nás nezbyde nic. A že se to stalo už mnohokrát

předtím, nejen v pravěku nebo s příchodem křesťanství, ale také třeba sudetským Němcům, kteří tady žili po staletí. První zemědělci, kteří sem přinesli zárodky civilizace, byli vlastně ekonomičtí migranti z východu.

Konzultoval jste dobový kontext s archeology?

„Labuť a lovec“ je próza, příběh, není to vědecký dokument. Nechtěl jsem ponechat nic náhodě; aby byl text poctivý, musí být vše co nejlépe podložené. Způsob života, lovu, získávání potravy, podoba tehdejší krajiny. Studoval jsem tedy nejen literaturu, ale také konzultoval s odborníky. Velmi mi pomohl archeolog Ondřej Chvojka z Jihočeského muzea, ten má o pravěku jižních Čech neuvěřitelný přehled. Způsob života mezolitických lovců mi osvětlil Tomáš Morávek, který patří mezi tzv. „euroindiány“ a má záviděníhodné praktické znalosti života přírodních národů. Tito lidé jsou chodícími encyklopediemi a jejich přínos autenticitě knížky nemůžu dostatečně vyzdvihnout.

Jak reagují čtenáři?

Reakce jsou veskrze pozitivní, snad s výjimkou lidí, kteří vzhledem k mé osobě čekají čistě krimi žánr. „Labuť a lovec“ je knížka více poetická, chci čtenáře vzít na cestu do hlubin času, chci, aby viděl, slyšel a cítil to, co hrdinové příběhu. Aby zažil Lipno před nějakými šesti až sedmi tisíci lety. Ale i tak si myslím, že napětí v knížce nakonec nechybí. Největší radost mi dělají reakce lidí, kteří jsou stejně „postižení“ jako já a mají rádi pravěk nebo Lipno a Šumavu. U těch to myslím rezonuje tak, jak jsem se snažil docílit.

Měl jste už příležitost z knihy číst na Lipensku?

Když odmyslím jeden zimní večer, kdy jsem na chalupě napsal první řádky a před spaním je četl dětem, zatím jsem z knížky na Lipensku nečetl.

Na čem pracujete právě teď?

Dokončuji nový román, detektivku. Bude se jmenovat „Otevři oči“. Příběh dvou žen, do jejichž života vstoupí nález mrtvého těla na kraji městečka. Jedna zjistí, že její muž skrývá temnou minulost. A ta druhá chce udělat cokoli, aby ochránila svého syna před obviněním. Opět čerpám inspiraci ze známých míst, ale tentokrát nejde o Lipensko, ale Novohradské hory.

LIPNO V POHYBU: LÉTO PLNÉ PŘÍBĚHŮ, CHUTÍ A ADRENALINU

TEXT: PETRA VICKOVÁ

FOTO: DANIEL SELUCKÝ, VERONIKA NEUBAUEROVÁ,
JAKUB MÁČE A ARCHIV KIC

Léto na Lipně bude přehlídkou zážitků – od vůně světové gastronomie přes tradiční poutě, hudební festivaly až po sportovní výzvy. Divadelní scény ožijí pohádkami, ulice zaplní umělci a také stánky s dobrým jídlem i pivem a světoví kajakáři zkrátí divoké vody Vltavy. Přijďte se podívat, jste srdečně zváni.

Pohádková rezervace Hořice na Šumavě: hrát se bude celé léto

Pohádková rezervace v Hořicích na Šumavě je interaktivní venkovní divadlo plné stromů a humoru. Na léto 2025 jsou plánovány premiéry pohádek „Divotvorný žejdlík“ a „Anděl patří do nebe“, které budou spolu s dalšími inscenacemi uvedeny od 2. července do 24. srpna. Hraje se v areálu přírodního divadla.

Vyšší Brod ožije kulturou, netradičními chutěmi i sportem

Letní měsíce přinesou do Vyššího Brodu pestrý program plný vůní, hudby, pohybu a zážitků. Malebné město na jihu Čech znovu potvrzuje, že i s menším rozpočtem lze dělat velké věci.

Start léta 28. června obstará tradiční Plavba kuriózních plavidel, která už přes padesát let baví davы netradičními vynálezy na Vltavě. Jen o týden později, 5. července, ovládne od 10 do 20 hodin vyšebrodské náměstí Street Food Festival s jídlem z celého světa, dvěma hudebními scénami a programem pro děti.

„Po loňském úspěšném prvním ročníku se Street Food Festival vrací, tentokrát s ještě bohatším programem, větším množstvím stánků

a novinkou v podobě dvou hudebních pódíí! U více než třiceti gastronomických stanovišť ochutnáte to nejlepší z kuchyní celého světa – od asijských specialit a mexických tacos po šťavnaté burgery, veganské dobroty, domácí sladkosti i originální limonády a drinky," říká Klára Hladišová z pořadatelské firmy Food Event, s.r.o.

V doprovodném hudebním programu vystoupí písničkář a busker Martin Čmelík a původem brazilský zpěvák Brian Macedo. Taneční pop s českými texty nabídne nová kapela Iglú, folkovější nádech bude mít vystoupení místního dua The Fathers, Glow CZ potěší milovníky výrazného ženského vokálu a na závěr publikum roztančí latinsko-americká kapela Sonora Ultravioleta. Pro nejmenší návštěvníky i celé rodiny bude připraven další program: malování na obličej, dočasná tetování, skákací hrad a zábavná kopaná. Vstup je pro všechny zdarma.

Letní večery s filmem, hudbou i divadlem

Poslední červencový týden (22.–28. července) se vyšebrodská Klášterní zahrada promění v letní kino – klidné prostředí pod hvězdami nabídne projekce pro děti i dospělé.

Kulturní atmosféru dále umocní koncert kytarového virtuosa Lubomíra Brabce, který se

uskuteční v klášterním areálu, a také komediální divadelní představení „Růžové svatby“ – odlehčený pohled na svatbu, jak ji (ne)znáte.

Třicet let pouti a festival, který inspiroval celý region

„V druhém srpnovém víkendu (8.–9. srpna) se Vyšší Brod opět promění v místo plné světla, pohybu a fantazie. Festival pouličního divadla přinese nový cirkus, akrobacii, světelné instalace a živé umění pod širým nebem. Festival, který už loni zaujal kulturní scénu celého regionu, letos nabídne ještě bohatší program. Jeho úspěch inspiroval i další města – například Český Krumlov letos poprvé pořádá vlastní cirkusový festival. Srpen zakončí svatobartolomějská pouť, která letos oslaví třicet let. Těšit se můžete na klasické stánky, kolotoče a vystoupení místních kapel," informuje Michal Rolčík, vedoucí odboru kultury a cestovního ruchu ve Vyšším Brodě.

Světový sport ve Vyšším Brodě: kajakáři letos, orientáči příště

Vyšší Brod uzavře léto ve velkém stylu hned dvěma mezinárodními sportovními akcemi. HIKO Devils Extreme Race (21.–24. srpna), jeden z nejextrémnějších závodů na divoké vodě v Evropě, bude letos hostit World Cup kajakářů – prestižní podnik světového formátu s účastí špičkových jezdců z celého světa.

„Jen o týden později, o víkendu 30.–31. srpna, se v přilehlých lesích poběží Jihočeský žebříček a Linz Cup v orientačním běhu. Akce se koná v prostoru, kde se příští rok uskuteční Světový pohár v orientačním běhu 2026. Návštěvníci tak dostanou šanci vyzkoušet si tratě, které za rok prověří světovou špičku. Pestrý letní program Vyššího Brodu potvrzuje, že ani malé město nemusí

mít malé ambice. Naopak – Vyšší Brod se stává kulturním a sportovním centrem regionu, kde se tradice snoubí s inovací a místní komunita hraje hlavní roli," uzavírá Michal Rolčík.

Multižánrový hudební festival Bartoloměj ve Frymburku

Z malé srdeční záležitosti se stala tradice – letos se ve farní zahradě ve Frymburku v sobotu 23. srpna od 16 hodin odehraje už třetí ročník festivalu Bartoloměj, který si za uplynulé roky získal srdce nejen místních, ale i hudebních nadšenců z širokého okolí. „Vloni nás navštívilo přes čtyři sta nadšených

festivalových duší, užili jsme si skvělou atmosférou, kapely a lokální pivo Habakuk. Stejně jako v loňském roce, i letos nás čeká pět kapel. Celým dnem nás opět provede nejen moderátor, ale i písničkář Šrāja. Návštěvníci se můžou těšit na emo-indie-punkovou jízdu s YI (youthful indiscretion), temnou experimentální elektroniku s WWW Neurobeat, funk-rockové Batáty a trochu psychedelie, diska a post-punku s Branko's Bridge. Atmosféra bude jistě bezvadná," slibuje ve své pozvánce za pořadatele Veronika Neubauerová.

Horní Planá – tradiční pouť, kultura u kašny, recese i dobré pivo

Horní Planá se může pochlubit pestrým a živým kulturním kalendářem, který láká návštěvníky po celý rok. Najdete zde festivaly, tradiční pouť, trhy, koncerty, divadelní představení, přednášky i tematické slavnosti.

„Ráda bych vás pozvala na přicházející letní měsíce, protože právě ty přináší nejlepší z kulturní nabídky našeho města. Vrcholem sezóny je bezpochyby markétská pouť, která letos oslaví již svůj 33. ročník – s bohatým programem pro celou rodinu, atrakcemi, hudbou, řemeslnými stánky a nezaměnitelnou atmosférou šumavského léta. Poutě probíhá po celé tři dny v termínu 11.–13.

července,” sděluje Lucie Roubínová, ředitelka Kulturního a informačního centra Horní Planá.

Dalším oblíbeným bodem programu je Kulturní léto u kašny, které každou středu o prázdninách střídá divadlo pro děti a hudební koncerty. Letos se můžete těšit na koncert dua Alishi a Karel Macálka, kapelu Jiří Schelinger Memory Band nebo například stálíci a legendu českého folku Pavla Žalmana Lohonku s jeho spolem.

„Divadla nebudou pozadu a nabídnou nám úžasná představení ‚Kocour Modroočko‘, ‚Vodnická škola‘, ‚Příběhy Divokého západu‘ nebo třeba ‚Trable vodníka Toníka‘. Tato komorní živá setkání na náměstí v srdci města vytvářejí kouzelnou atmosféru, kterou si oblíbili místní i návštěvníci. Při nepřízní počasí se akce přesouvají do sálu Kulturního a informačního centra Horní Planá, Náměstí 8,” doplňuje Lucie Roubínová.

Milovníky techniky i netradičních soutěží pak určitě potěší Hornoplánská traktoriáda 23. srpna – originální akce, kde soutěží traktory domácí i tovární výroby v nejrůznějších disciplínách. Než soutěžní klání vypukne, všechny traktory se předvedou při spanilé jízdě. Večer zahraje vimperská kapela Nabeton a o skvělé celodenní občerstvení se tradičně postarají kluci z „Kameňáku”.

6. září v dolní části náměstí vypuknou tradiční velké slavnosti malých pivovarů, tzv. September Fest. Degustovat se budou piva pěti pivovarů: Kněžíněk, Vltavotýnský, Svachovka, Habakuk a Rožmberk. Akce začne ve 13 hodin s kapelou Obejvíci, následně zahraje Patrola, Milhaus a pražští Crazy Dogs.

„Letošním tahákem bude bezpochyby rapper, moderátor, herec i textař Raego. Celé slavnosti zakončí skvělí, živí a taneční MoveBreakers. Přijďte si užít přátelskou atmosféru, pivní soutěže a skvělou muziku,” dodává ředitelka KIC.

Stezce korunami stromů je třináct!

Přijďte 20. července oslavit 13. narozeniny Stezky korunami stromů. Užijete si den plný zábavy. „Čekají na vás skvělá divadelní představení, soutěže, hry, tvořivé dílničky i malování na obličej. Nebude chybět ani živá hudba, lišák Fox, dort a spousta dalšího,” zve všechny návštěvníky stezky tiskový mluvčí areálu Jiří Gruntorád.

Černá v Pošumaví – Vražda Čerta a jiné případy

30. června od 21 hodin v areálu letního kina v Černé v Pošumaví proběhne jedinečné setkání s muži kolem zločinu. Bývalý šéf českobudějovického

oddělení vražd, kriminalista Václav Hýsek a soudní lékař Zdeněk Šenkýř si budou s moderátorem a novinářem Pavlem Pechouškem povídat o případech, na jejichž vyšetřování se podíleli.

V talk show bude také představena nová kniha s názvem „Budějovická mordparta – skutečné zločiny z jihu Čech”, v níž jsou zveřejněny mimo jiné i vzrušující detaily případu vraždy prostitutky Gabriely Supekové, která měla přezdívku Čert. Její tělo se našlo na pláži v Černé v Pošumaví před osmnácti lety. Kniha autorů Hýska a Pechouška bude možné na místě zakoupit a nechat si ji podepsat.

NOVÉ TURISTICKÉ POKLADY

TEXT: JAN ŠTIFTER, PETRA VICKOVÁ
FOTO: ARCHIV

Jižní Čechy lákají na nové turistické cíle i neobjevené skvosty. Místa s příběhem, atmosférou, ideální pro ty, kdo hledají zážitky mimo hlavní proud. Takové jsou i na Lipensku: Rožmberk připravil novou turistickou trasu, legendární Vítkův hrádek hlásí, že je znovu otevřeno.

Nejvýše položený hrad v Česku, Vítkův hrádek, je opět přístupný. Návštěvníci se mohou těšit na novou vyhlídkovou plošinu, jež nabízí úchvatné výhledy na lipenskou přehradu a rakouské Alpy. Jsou také k dispozici nové dalekohledy, které umožňují ještě detailnější pohled na okolní krajinu. V létě se můžete těšit na interaktivní program s názvem Středověk na dotek, kde si můžete třeba zastřílet lukem nebo zkusit šermovat.

Koncem roku 2022 ukončil svou dlouholetou působnost spolek, jenž se významným způsobem přičinil o záchranu Vítkova hrádku. Od jara 2023 převzal správu kulturní památky Vítkův hrádek jeho majitel, tedy obec Přední Výtoň. Na konci roku 2024 vybrala obec nového nájemce, který unikátní památce vdechne nový život. Obec se postarala o výstavbu nové upravené plošiny splňující současné bezpečnostní normy.

Historie místa je bohatá. V první polovině 13. století byl dán podnět k vybudování husté sítě hradů, zemědělských a řemeslnických osad na české straně Šumavy, umožňující příchod a trvalé usazení četných kolonistů z rakouské a bavorské oblasti. Strážní hrad na tomto strategickém místě krajiny a také nedaleko místa, kde se protínají staré zemské hranice Čech, Bavorska a Rakouska, založil pravděpodobně Vítěk z Krumlova, Sepekova a Načeradce – z krumlovské větve Vítkovců – kolem roku 1250.

V 18. století ztratil hrad na strategickém významu, byl zřejmě ponechán svému osudu a stal se vítaným zdrojem stavebního materiálu. V říjnu roku 1869 rozhodl kníže Jan Adolf Schwarzenberg o opravě hradu a jeho zachování pro budoucí generace. V polovině 19. století, s rostoucí oblibou výletů do přírody a rostoucím rozmachem romantismu, se zdála být zřícenina Vítkova hrádka přímo ideálním místem. Oblíbený cíl

byl uzavřen po 2. světové válce, kdy hrad obsadili vojáci Československé lidové armády a vybudovali si tam pozorovatelnu. Bez nutných zásahů památkové péče a příspěvků na opravu pokračovala devastace této významné kulturní památky stejně jako poblíž stojícího kostela ve Svatém Tomáši.

Z map okolí beze stopy zmizelo mnoho obcí. S odstraněním železné opony byla v roce 1990 předána zřícenina Vítkova hrádka pod správu obce Přední Výtoň, která vlastní objekt dodnes. Začala záchrana, nové kapitoly z dějin unikátního místa. V červenci 2005 u příležitosti 200. výročí narození básníka Šumavy Adalberta Stiftera proběhlo slavnostní otevření a Vítkův hrádek byl po šedesáti letech znovu zpřístupněn lidem.

Kdo má rád hrad, ocení také novou hlavní trasu na Rožmberku, která vás zavede přímo do soukromí šlechtického rodu Buquoyů. Okruh v prvním patře prošel proměnou, díky níž získaly jednotlivé místnosti zpět podobu Buquoyovského rodového

muzea, jež vzniklo v polovině 19. století z iniciativy hraběte Jiřího Jana Jindřicha Buquoye. Každá z místností nyní nese příběh některého z členů tohoto rodu. Pokoje muzea byly vybaveny množstvím starožitností, které hrabě nakupoval osobně nebo prostřednictvím svých zástupců ve Vídni, Norimberku nebo Řezně.

Jižní Čechy letos otevírají celou řadu nových turistických cílů. Pokud vás baví kombinace příběhu, pohybu a napětí, připravte se na dvě nové venkovní únikové hry, inspirované tématem železné opony. Jedna se odehrává poblíž skanzenu u hraničního přechodu Nové Hrady – Pyhrabruck, druhá vás zavede do tajemných Cetvin. Obě hry vás provedou zhruba pětikilometrovým okruhem a vtáhnou vás do příběhu z časů, kdy hranice byla neprostupnou čarou. Novinky jsou všude kolem: na zámku v Českém Krumlově se v bývalé Mincovně usídlila rozsáhlá sbírka dětských ilustrací. Je to možná jedno z největších překvapení celé sezony. Více než 700 originálních ilustrací od evropských autorů vás přenesou zpět do dětství. A když už budete v zámecké zahradě, určitě si nenechte ujít i nový prohlídkový okruh rokokového letohrádku Bellarie. Najdete tu nejen slavnou grottu, ale i dvě barokní kuchyně

propojené zdvižemi – doslova technický zázrak 18. století.

„Naším cílem je nabídnout návštěvníkům zážitky, které nejsou jen krásné na pohled, ale zároveň jsou inspirativní, pravdivé a hluboce spojené s duchem našeho regionu,“ říká Tereza Procházková, vedoucí Jihočeské centrály cestovního ruchu. „Ať už toužíte po tichu, dobrodružství, nebo po příbězích, které se vyprávějí mezi řádky, letošní sezona vám je nabídne.“

VODA NEZNÁ HRANIC. UŽ 20 LET

TEXT: JAN ŠTIFTER

V sobotu 26. dubna 2025 se v Dolní Vltavici uskutečnila slavnostní akce k příležitosti významného výročí dvaceti let projektu Voda nezná hranic. Projekt od roku 2005 propojuje jihočeské a hornorakouské vodní záchranáře ve společném úsilí o bezpečnost, odborný růst a mezilidské vztahy ze dvou sousedících regionů bez hranic.

B yli jste tam taky? Stovky diváků mohly vidět dechberoucí ukázky záchrany osob z vodní hladiny pomocí vrtulníku, zajímavé ukázky záchrany tonoucího a surfaře v nesnázích pomocí záchranných psů Jihočeské záchranné brigády kynologů a Vodní záchranné služby, zásahovku Policie ČR a hasiče z obce Černé v Pošumaví v akci. Oddíl mládeže vodních záchranářů měl připravený program ukázek záchrany z vody pomocí paddleboardu, lan, házečeho pytlíku a dalších pomůcek.

„Tohle je k vidění na Lipně jednou za dvacet let. Na zábavné odpoledne jsme pozvali všechny obyvatele Lipenska a Českokrumlovsko, širokou veřejnost a návštěvníky destinace. Děti si mohly prohlédnout a vyzkoušet záchrannářskou výbavu a osvojit si techniku záchrany. Zdarma bylo možné sledovat atraktivní program z paluby přistavného parníku společnosti Lipno Line a užít si krátkou vyjížďku,“ popisuje Milan Bukáček z Vodní záchranné služby ČČK Český Krumlov.

Ukázek se účastnili i hornorakouští vodní záchranáři a také jejich kolegové z Českých Budějovic – vodní záchranáři pod vedením Šárky Bráchové. Na program pro veřejnost navazovala důstojná oslava pro pozvané, kde dlouholetý předseda spolku Milan Bukáček předal ocenění v podobě pamětní mince a pamětní medaile významným členům dobrovolnického spolku, partnerům a dalším osobnostem za dlouholetou obětavou práci a zásadní přínos k rozvoji spolupráce mezi oběma spolky.

Spolupráce Vodní záchranné služby ČČK Český Krumlov s Hornorakouskou vodní záchrannou službou začala v roce 2005. Od té doby se uskutečnilo už 124 společných akcí. Díky účasti na akcích pro veřejnost, v rámci kurzů první pomoci, seminářů a školení s tematikou vodní záchrany, poskytování první pomoci a činnosti v krizových situacích bylo přímo podpořeno a zapojeno více než 35 tisíc osob.

TICHÝM ŽELNAVSKEM:

TEXT A FOTO: JAN ŠTIFTER

KLIDNÁ NAUČNÁ STEZKA

Pozapomenutá, tichá, bez davů. Taková je Naučná stezka Želnavskem, která návštěvníkovi servíruje úchvatné výhledy, klid a šeptající řeku. Na necelých sedmi kilometrech vypráví příběh místa i zdejších lidí.

A utem do Želnavy a pak už po svých – Naučná stezka Želnavskem vybíhá od kostela sv. Jakuba s půvabným hřbitovem, kde se do dnešních dnů dochovaly železné kříže. Prostor mezi hroby zaplňuje polní kvítí, poutá svou opuštěností. Současný turismus se místu spíše vyhýbá, láká opravdové poutníky, kteří se dokážou radovat z nádhery v každém detailu: je ukrytá v úhledné hřbitovně zdi, křížku na rozcestí nebo v čerstvě vysazené aleji ovocných stromů.

V některých úsecích není stezka přehledně značená, je dobré mít alespoň představu, kudy se cesta ubírá a kde protíná hlavní silnici, ale i vykročení mimo vyznačenou linii nabízí zážitky: Vltava v těch místech doslova klokotá, šeptá a vypráví – vodní tok, který se ještě pořád rodí, má šířku říčky a hloubku tak akorát, aby tu děti mohly smáčet nohy a zdravit projíždějící vodáky.

Krajina se proměňuje: na Starém potoce je potřeba přeskákat kameny, nad Slunečnou zase pěšina vede mezi ohradníky pastvin. Odměnou pro rodinu s dětmi je velké hřiště ve Slunečné. Česko-německé informační tabule vyprávějí o soužití člověka s přírodou, akcentují některé zajímavé příběhy, třeba historii Romů v regionu nebo návštěvu Sovětů, v těch letech mezi osvobozením a začátkem okupace.

Naučná stezka tvoří okruh, začíná i končí u želnavského kostela. Vhodnou dobou k návštěvě je čas od jara do podzimu. S kočárkem tu neprojedete, ale s malým dítětem v nosítku na zádech si užijete jedno z nejkrásnějších míst Lipenska: ten obraz hlubokých údolí a vysokých kopců, paletu odstínů modré a zelené si odnesete v sobě domů.

HOŘICKÉ KULTURNÍ LÉTO

TEXT: VÁCLAV VOTRUBA

FOTO: ARCHIV OBCE HOŘICE NA ŠUMAVĚ

**BUDE
S TRAKTOREM,
MICHALEM PROKOPEM,
JANOU KIRSCHNER
A DALŠÍMI HVĚZDAMI**

Hořice na Šumavě čeká další pestré kulturní léto. Plné především hudby, ale i pašijí či talk show. A jak je zvykem, dojde také na oblíbené staročeské trhy. Zkrátka... v létě musíte do krásného hořického amfiteátru, odkud si přivezete fajn zážitek!

Začne se klasikou, respektive již bezesporu legendou. Řeč je samozřejmě o Hořických pašijových hrách, které jsou s městysem neodmyslitelně spjaté. Unikátní emotivní představení se odehraje hned dvakrát – 7. června (od 20.30 hodin) a 14. června (od 16.30 hodin).

Příchod letních prázdnin můžete oslavit v sobotu 28. června na Hořických slavnostech. Ty

každoročně nabízejí pohodovou muziku, která se skvěle hodí k prosluněnému odpoledni a teplému večeru. Ani letos tomu nebude jinak. Zahrají Waldovy Matušky, zpěvačka Lenka Hrůzová, Jiří Schellinger Tribute, Mladen Djelmo a Chlapi v sobě. Speciálním bonbonkem pak bude vystoupení Dětského rockového orchestru Kájov pod vedením Feriho Cimla z kapely #Černá, který akci zahájí v 15 hodin.

První červencovou událostí bude Švanci Zelfi SHOW, za kterou stojí Petr Švancara a Luděk Zelenka. 12. července s nimi do amfiteátru dorazí hosté Jakub Kohák, Petr Rychlý a Eva Decastelo. Tohle bude nefalšovaný útok na vaše bránice!

Následovat budou dva hudební vrcholy letošní sezony. 26. července zaburácí Rockfest Hořice, který přitáhne těžkou váhu – kapely Traktor a Panoptiko. Soupisku dále doplní neméně energičtí Forrest Jump a Locomotive. Rocková bouře se strhne v 17 hodin.

Další večer (2. srpna) nabídne rovnou dvojkonzert. A že bude strhující! Kombinace Michal Prokop & Framus Five a Jana Kirschner slibuje večer plný charismatických hlasů a úžasných hitů. Ikonické osobnosti, které celé roky kráčí vlastní cestou a fanoušci je milují. Emoce, autenticita... velký hudební zážitek.

Každý rok si na své přijdou i děti. A to prostřednictvím oblíbeného Michala Nesvadby, který 10. srpna přijede s programem Michal je pajdulák.

Další krásnou tradicí jsou Hořické trhy. Ty jsou letos v plánu v sobotu 16. srpna od 9.30 hodin. Akce sází zejména na rodinnou a klidnou atmosféru staročeských trhů. Řemesla, dobroty, doprovodný

program. To vše v symbióze s nádherným prostředím amfiteátru.

Závěrečná tečka? V sobotu 23. srpna, kdy od 17 hodin zahrají New Rangers, Patrola a Chlapi v sobě. Prostě pohodové zakončení nabušeného kulturního léta.

„Hořické kulturní léto bude opět pestré, plné zábavy a zážitků. Těší nás, že se z Hořic na Šumavě povedlo vytvořit jedno z letních kulturních center. Že si naši občané mohou užít špičkovou kulturu a že k nám přijíždějí i lidé z větších dálek, kteří tak třeba rovnou objevují krásy našeho městyse,” uzavírá starosta Martin Madej.

PROGRAM HOŘICKÉHO KULTURNÍHO LÉTA 2025:

- So. 7. 6. HOŘICKÉ pašijové hry (od 20.30 h)
- So. 14. 6. HOŘICKÉ pašijové hry (od 16.30 h)
- So. 28. 6. HOŘICKÉ SLAVNOSTI – Waldovy Matušky, Lenka Hrůzová, Jiří Schelinger Tribute, Mladen Djelmo, Chlapi v sobě (od 15 h)
- So. 12. 7. ŠVanci ZELÍ SHOW – hosté: Jakub Kohák, Petr Rychlý, Eva Decastelo (od 20 h)
- So. 26. 7. ROCKFEST HOŘICE – Traktor Panoptiko, Forrest Jump, Locomotive (od 17 h)
- So. 2. 8. MICHAL PROKOP & FRAMUS FIVE + JANA KIRSCHNER – dvojkonzert hvězd (od 19 h)
- Ne. 10. 8. MICHAL NESVADBA – Michal je pajdulák (od 15 h)
- So. 16. 8. HOŘICKÉ TRHY – staročeské trhy + bohatý doprovodný program (od 9.30 h)
- So. 23. 8. NEW RANGERS, PATROLA, CHLAPI V SOBĚ (od 17 h)

Krajina

TEXT: JAN ŠTIFTER

**mnoha
tváří**

Lipensko k sobě už více než 100 let přitahuje pozornost fotografů: hledají místo, světlo i atmosféru. Zlomek vteřiny z historie světa konzervují skleněné desky, dnes o něco častěji ale servery v datových centrech v Nevadě nebo Irsku. Lipensko jako inspirace, jako obrazová zpráva o proměnách zádumčivé krajiny. Staré zažloutlé snímky jsou dnes sběratelským artiklem, vstupenkou do světa, který neexistuje, podkladem pro obrazové knihy, kroniku Lipenska, kdy ten region měl ještě docela jiná jména, protože voda tekla starým korytem. Některé fotografie jsou už notoricky známé, jiné překvapením, zjevením. Tyhle snímky jste možná ještě neviděli – svědkové zmizelé krajiny, ve které se teprve probouzelo divoké 20. století.

Blížší Lhota.

Krajina u Horní Plané.

Hornoplánské náměstí s výstavnými statky.

Na zadní straně uvedeno „Verband Hochwald in Friedberg“, tedy spolek Hvozd ve Frymburku roku 1913.

Hůrka.

Dolní Vltavice.

PARNÍK S DUŠÍ:

ZAŽIJTE LIPNO

ZBARVENÉ DOZLATOVA

TEXT: JAN ŠTIFTER
FOTO: LIPNO-LINE

Adalbert Stifter: spisovatel, ale také parník. Dlouhé roky brázdil vody Rýna, v roce 2012 byl převezen přes plavební kanál Rýn–Mohan–Dunaj do rakouského Lince, odkud vyrazil transportem po silnicích k Lipnu. Teď brázdí zdejší vody pod českou vlajkou. Jaká bude letošní sezona? Ptali jsme se majitelky Anny Dorn-Fussenegger.

Jaké jsou novinky pro letošní sezonu?

Letos jsme na lodi obměnili nabídku gastroassortimentu. Také jsme zjednotili online rezervaci a nabídneme více večerních plaveb s hudbou.

Jaká bude letos cena?

A jak se rezervovat?

Ceny se pohybují podle délky trasy, ale základní dvouhodinová plavba stojí 440 Kč pro dospělého. Doporučujeme rezervaci online na našich stránkách, protože některé termíny bývají brzy vyprodané.

Kdy bývá plavba nejkrásnější?

Jsou nějaké zlaté dny nebo zlaté hodinky?

Osobně mám nejraději večerní plavby – kolem osmé hodiny, kdy se slunce sklání nad hladinou a Lipno se zbarví dozlatova. Tyhle chvíle mají své kouzlo.

Fenomén je nejen parník, ale také jeho kapitán – pan Míka.

Ano, na Lipně se plaví už přes třicet let. S parníkem Adalbert Stifter začal hned po jeho spuštění na vodu, takže se znají opravdu dlouho.

Je plavba na Stifterovi něčím typická, zvláštní?

Stifter je největší výletní loď na Lipně a jeho klasický vzhled s otevřenou palubou vytváří jedinečnou atmosféru. Je to loď s duší – lidé sem nechodí jen kvůli přepravě, ale kvůli zážitku.

Máte nějaké kuriózní zážitky s pasažéry?

Určitě. Občas nás překvapí, na co se lidé ptají. Třeba se vážně zeptají, v které zátce budeme stavět na koupání – jako by šlo o výletní loď na moři. Musíme jim pak vysvětlit, že Adalbert Stifter sice nabízí krásné výhledy, ale plážové zastávky v programu nemáme. A také se vrací oblíbená otázka: „Kdy to jede do Českého Krumlova?“

Skutečně?

Ano, to už bereme jako klasiku.

Jsou lidé, kteří se vrací a vozíte je každý rok?

Máme stále pasažéry, kteří se k nám vrací každé léto. Někteří už jezdí i s vnoučaty. Jsme za to moc rádi – je to pro nás důkaz, že naše práce má smysl.

TECHNICKÉ ÚDAJE

Maximální počet osob: 250
(z toho cca 150 uvnitř)

Počet hlavních motorů: 2

Cestovní rychlost: 18,5 km/h,
nejvyšší rychlost: cca 25 km/h

Délka: 32 metrů

Šířka: 6 metrů

Ponor: cca 1 metr

LEGENDÁRNÍ POZŮSTATEK

DOBY LEDOVÉ

TEXT/ FOTO: JAN CEMPÍREK

Z pohledu ochrany přírody ikonický šumavský střevlík Ménétresův patřil vždy mezi nejta-
jemnější české brouky. Ještě v sedmdesá-
tých letech dvacátého století napsal časopis Živa,
že je z našeho území uváděno pouhých pět nálezů
tohoto střevlíka, a to z okolí Volar. Dnes víme, že
vzácnost druhu byla dána povrchní znalostí jeho
biotopu. Jako relik z doby ledové totiž střev-
lík obývá výhradně zachovalá horská rašeliniště
a jinde se nevyskytuje. Nejstabilnější česká popu-
lace žije na šumavském Mrtvém luhu. Její četnost

je zde odhadována na téměř sedm tisíc jedinců.*
Další střevlíci žijí i na mnoha dalších šumavských
rašeliníštích. Ale i když brouků u nás žije tedy
více, než se kdysi předpokládalo, důvod zákonné
ochrany střevlíka zůstává i nadále oprávněný.

Řada jeho biotopů je ohrožena zarůstáním
lesem (tzv. přirozenou sukcesí) a střevlíci na tyto
změny místních podmínek velmi citlivě reagují.
Zarůstání se totiž děje při změně vodního režimu
lokality. Tyto změny nastávají buď z přirozených
příčin, nebo jsou způsobeny například těžbou

Střevlík Ménétresův

(*Carabus menetriesi*)

Brouk je velký 15–25 mm. Je dravý,
živí se drobnými bezobratlými
(např. měkkýši, larvami hmyzu,
červy). Stejně dravá je i jeho
larva. Dospělci se vyskytují od
jara (nejvíce na přelomu května
a června) a na podzim (září–říjen).
Střevlíci přezimují v rašelínku.
V České republice je druh
zákonem chráněný a vedený jako
silně ohrožený podle Červeného
seznamu.

Železniční trať Volary – Černý Kříž vede
podél Mrtvého luhu, nejbohatší lokality
střevlíka u nás.

Šumavské lokality střevlíka připomínají
mokřady severní Evropy.

Střevlík nese své jméno na počest
Édouarda Ménétresie (1802–1861),
francouzského přírodovědce, entomologa
a zoologa, který se významně zasloužil
o poznání fauny Ruska a východní
Evropy.

rašeliny. Narušení místního biotopu lze zachytit
právě pravidelným monitoringem chráněných
střevlíků a vyhodnocováním kolísání velikosti
populací na konkrétních lokalitách. Střevlík
Ménétresův proto dnes patří mezi tzv. deštní-
kové druhy ochrany horských rašelinišť.

* Zdroj: AOPK, ŠANDOVÁ K. a HEJDA R. (2010): Monito-
ring střevlíka *Carabus menetriesi* na Mrtvém luhu v roce
2009.

ČEZ LIPNO SPORT FESTIVAL:

NEJVĚTŠÍ POHYBOVÁ PÁRTY LÉTA

Deset dní absolutní zábavy, rekordní nabídka aktivit, koncerty nejlepších interpretů české populární hudby i časté návštěvy nejen olympijských sportovců. To bude čtrnáctý ročník ČEZ Lipno Sport Festivalu, který se bude konat od 15. do 24. srpna v areálu Marina Lipno nad Vltavou.

Jedna z největších akcí svého druhu v České republice, která opakovaně dokázala k jezeru přilákat kolem padesáti tisíc návštěvníků, se nyní více zaměří na aktivní životní styl. Letošním mottem je „Rozhýbej své léto“, kterým organizátoři chtějí apelovat na zdravý životní styl a přimět populaci k aktivnějšímu způsobu života s větším podílem pohybu.

„V roce 2025 jsme připravili o něco více aktivit, aby měly děti i jejich rodiče víc možností vyzkoušet si různé druhy sportu. K tomu letos přijede plno hvězd a skvěle jsou také koncerty. Z programu si může vybrat skutečně každý,“ řekla ředitelka festivalu Kateřina Neumannová.

Rozšíření již tak bohaté nabídky sportovních aktivit pro rodiny s dětmi je jedním z hlavních cílů pořadatelů pro letošní ročník festivalu.

„Průzkumy setrvale ukazují, že české děti trpí obezitou a jejich fyzická zdatnost dlouhodobě klesá. Nad tím nelze mávnout rukou, trend je alarmující. Na festivalu budou mít děti možnost vyzkoušet mnoho sportů a třeba u některého z nich zůstanou. Není třeba dělat sport vrcholově, důležité je prožívat přirozenou radost z pohybu. Heslo ‚Rozhýbej své léto‘ s tímto cílem souzní,“ upozorňuje Kateřina Neumannová.

Mezi nové aktivity patří například florbal, judo, šerm, frisbee či exkluzivní boulderingová stěna.

V programu jsou opět běžecké i cyklistické závody včetně soutěží pro nejmenší. Novinkou je čtvrtěční Mora večerní běh po cyklistické stezce z Vyššího Brodu na Lipno. Nechybí ani tradiční ČT Lipenský půlmaraton přes Stezku korunami stromů na vrcholu Kramolína.

Největší sportovní hvězdou bude hokejista Jaromír Jágr, který se zúčastní cyklistického závodu v prvním festivalovém víkendu. Na atraktivní trati u lipenské přehrady se legendární Jágr vrátí po dvou letech.

Vzpomínky na cyklistický podnik, který je tradičně vrcholem úvodních dní ČEZ Lipno Sport Festivalu, má hokejista dodnes v živé paměti.

„Říkali: ‚To dáš, je to jen sedm kilometrů.‘ Říkal jsem si, to je v pohodě, to dám, i když netrénuju. Zapomněli mi ale říct, že těch sedm kilometrů je jen stoupání do kopce. Ale k tomu kopci musíš dojet dalších jedenáct. A pak to samé zpátky. Dostali mě, zase mě dostali,“ popisovala tehdy ikona českého hokeje s unaveným úsměvem průběh závodu v atraktivním prostředí Šumavy.

Letos proto nejúspěšnější evropský hokejista v historii zámořské NHL nehodlá nic podcenit. „Řekl jsem, že se vrátím, protože mě tam chtěli na kole zničit. Dodržím, co jsem slíbil, a rád se s vámi uvidím. A tentokrát budu ve velké formě!“ vzkázal Jágr všem příznivcům cyklistiky, kteří se na náročnou trať v okolí lipenské přehrady vypraví spolu s ním.

Cyklistický závod ČEZ Kolem Lipna a Lipenská dvacítká se pojede v neděli 17. srpna v rámci úvodního festivalového víkendu. Hlavní závod na šedesátikilometrové trati prověří formu účastníků

celkovým převýšením 1020 metrů a na třináctém kilometru se navíc nehladovější vrchaři mají šanci poprat o vítězství na ČT horské prémii. Kratší trať na dvacet kilometrů se drží blíž hladině největší přehrady v Česku a závodníci na ní nastoupají 312 výškových metrů. Závod na obou distancích startuje shodně v lipenské Marině a cílová brána bude na účastníky opět čekat ve Frýdově, odkud závodníky dopraví na druhý břeh do Frymburka přívoz (jízdné je součástí startovného).

Dalším sportovcem světového formátu, který se na Lipno vypraví, je dvojnásobný olympijský vítěz Lukáš Krpálek – a s ním i jeho judistická akademie. Olympijskou medaili z her v Paříži přiveze šermíř Jiří Beran, jenž se rovněž bude věnovat dětem na planši a zúčastní se večerního Mora běhu. Mezi další známé sportovní osobnosti, které dorazí, patří cyklista a desetinásobný účastník Tour de France Roman Kreuziger, tenistka Barbora Strýcová, vodní slalomáři Lukáš Rohan a Vít Přindiš a další.

Vždy v pátek a v sobotu se Marina rozezní naplno hudbou. Na pódiu vystoupí Pokáč, Monkey Business, David Koller, Olympic, Xindl X, Lucie Bílá, Jelen a Tata Bojs, pro dětské návštěvníky jsou připraveni Čiperkové.

Přesný program je na webu
www.lipnosportfestival.cz

FRYMBURK:

Další kamínky do lázeňské mozaiky

Od loňského července má Frymburk status přírodních léčebných lázní, což mu otevřelo cestu k významnému rozvoji. Vzhledem k náročnosti celého procesu je to výjimečný úspěch, který tam přivede nové hosty, a to celoročně. Starosta Oto Řezáč věří, že se vše podaří připravit tak, aby se ve Frymburku mohli první pacienti zotavovat už za rok a půl.

TEXT: ALENA KLEINOVÁ

Stáváte se čtvrtou lázeňskou destinací v jižních Čechách, tedy 37. v celé České republice. V předchozím rozhovoru pro časopis Lipensko jste zmiňoval, že jste měl tento sen dlouhých patnáct let. Kdy jste uvěřil, že se stane skutečností?

Získat status léčebných lázní je legislativně velice složité – alfou a omegou všeho je najít přírodní léčivý zdroj. Zkoumali jsme naši vodu i vzduch, kvalita je vysoká, ale na přísné lázeňské parametry to nestačilo. Poté se ke mně dostala informace, že blízké ložisko rašeliny, ležící směrem na Světlík, zasahuje i do katastru našeho městyse. Jedná se o lokalitu Blatná, asi pět kilometrů od Frymburku. Tam nyní rašelinu těžíme a rozbory zjistily, že má dostatečné množství léčivých peloidů. To byl hlavní předpoklad pro získání statusu, takže loni jsme dotáhli tu administrativně správnou stránku celého projektu čili už na to máme papír. Ale to samozřejmě nestačí. V obci nyní vytváříme doprovodnou infrastrukturu, což se daří – ovšem hlavně se musí na klienty připravit Wellness Hotel Frymburk, který se stane centrem léčby a vyroste v něm lázeňský pavilon. Sportovní terminologií řečeno, teď je míček na jeho straně hřiště. Znamená to ještě spoustu práce, kterou pro mě až nepochopitelně brzdí

byrokracie, přesto už věřím, že se vše podaří. Ministerstvo zdravotnictví slíbilo, že letos v létě získáme status lázeňského místa. To nás zase posune dál.

Které konkrétní práce teď ve Frymburku podnikáte v souvislosti s lázeňskou budoucností?

V první řadě se musíme starat o ložisko rašeliny, což jsou práce dané zákonem. V pravidelných intervalech tam proto monitorujeme stav rašeliny, měříme povinné hodnoty, zda v ní nejsou bakterie apod. To vše odesíláme na Český inspektorát lázní a zřídil Ministerstva zdravotnictví ČR. Celé ložisko musíme postupně oplotit, aby se tam nedostala zvěř, protože by mohlo dojít k nepatřičnému kontaminování peloidu, který je přírodní léčivou látkou. Velmi nás těší, že naše rašelina se po mnoha rozborech ukazuje jako mimořádně kvalitní. Máme i dostatečnou kapacitu vody, která má navíc také úžasnou kvalitu. Stane se příměsí pro míchání lázeňské emulze, což je další velké plus pro účinky léčby.

Pro koho vlastně budou frymburské lázně nejvhodnější?

Koncept je založený na využití rašeliny při léčbě pohybového ústrojí. Rašelinu budou využívat například do zábalů nebo slatinných koupelí. Léčba bude vycházet ze základů

fyzioterapie, stabilizačního a mobilizačního systému a kineziotapingu, vše bude doplněno pohybovými terapiemi, fitness, jógou a léčebnou tělesnou výchovou. Až se vše podaří zajistit a doladit, budou k nám moci jezdit pacienti i takzvaně „na pojišťovnu“, jako je tomu v našem kraji už v Třeboni, Bechyni a Vrážích u Písku. Nyní kromě jiného propočítáváme kapacitu lůžek, která budeme moci pro léčbu nabídnout v takovém počtu, aby nám peloid stačil a vše jsme sladili s přírodními procesy.

Změní se kvůli lázním nějak podoba městyse?

V centru nechystáme žádné radikální změny, protože Frymburk má malebné náměstí s historickou dominantou – právě to je genius loci, který přispívá ke klidné lázeňské atmosféře. Ono totiž pro získání statusu lázní nestačí jenom léčivý zdroj, ale i celkový charakter místa, aby se v něm pacienti cítili dobře, měli během svého pobytu ve stanovené délce tří až čtyř týdnů vše, co jim pomůže k doléčení, relaxaci a nabrání nových sil. Frymburk naštěstí tyto předpoklady má – leží na krásném poloostrově obklopeném vodou, což je naprosto

úžasné. Dokola je lemovaný cyklostezkou, takže máme dostatečný prostor tam vytvořit i trasy pro lázeňské hosty. Chystáme různé druhy těchto tras podle náročnosti, aby si lidé mohli vybrat podle své kondice dané tím, z jakých zdravotních obtíží se u nás budou zotavovat. Některé vedou po rovině, jiné až k vrchu Marta, kde je krásná křížová cesta, další do lesa za Wellness Hotelem. Možností pohybu v čisté ryzí přírodě, a to v bezpečném prostředí odcloněném od běžného turistického ruchu, je u nás hodně.

Když mluvíte o bezpečnosti, patří k tomu i aktuální výstavba podchodu, kvůli němuž vznikla objízdná trasa. Proč jste se rozhodli ho postavit?

Cílem je zajistit bezpečnější pohyb chodců, cyklistů a dětí, a to jak místních, tak i turistů. Už nebude nutné chodit přes hlavní komunikaci, která Frymburk předěluje. Podchod propojí historickou část městečka s novou lokalitou Rybízárna (známou též jako Hájíček) a napojí se na Potoční stezku vedoucí až do osady Svatonina Lhota, dále na nově vybudovanou lázeňskou naučnou

stezku a stezku v zátocě, vedoucí k areálu sportů na Martě. Umožní tedy propojení centra s přírodou, aniž by se lidé museli potýkat s provozem na silnici. Je to letos naše největší investiční akce, v září už začne sloužit.

Mluvil jste o různých trasách, které chystáte nejen pro pacienty lázní, ale i pro všechny další zájemce o pěší turistiku. To je asi příjemné plánování.

Ano a mám velkou radost, že se do toho zapojují i naši obyvatelé, například ředitel muzea nebo další patrioti. Stezky zpěstří různá odpočinková místa, já jim říkám pohledová, protože tam bude co vidět. Na každém z nich podrobněji představíme minulost i současnost dané lokality. Pro ty, kteří Frymburk neznají, budou jistě překvapivé fotografie krajiny v období, kdy tam ještě nebylo jezero. Uvidí, že tam dřív stával mlýn nebo kovárna, a budou to moci porovnat s přítomností. I tu chceme prezentovat hezky, třeba tím, že tam postavíme zvoničku nebo jiné milé prvky. Momentálně připravujeme pohledové místo č. 11 a už se povedlo získat stavební povolení i pro Potoční stezku. To vše jsou důležité kamínky do mozaiky našeho lázeňství.

Kamínků je v ní mnoho, snad bude co nejméně těch sisifovských... Co bylo pro vás za uplynulý rok, odkdy reálně mluvíte o lázeňské budoucnosti Frymburku, největším povzbuzením?

Jsem moc vděčný za to, že se nám podařilo do našeho týmu získat odborníka, který deset let vedl jiné české lázně založené na využití rašeliny. Je to pro nás opravdu výhra, protože díky svým zkušenostem nám dokáže ušetřit mnoho práce a peněz. Navštívil jsem i starostu rakouských lázní Bad Leonfelden, které jsou nám nejbližší a rovněž využívají k procedurám rašelinu, takže je pro nás přínosné, že jsme uzavřeli dohodu o spolupráci a výměně informací. Také jsem velmi rád, že naši zastupitelé jsou v tomto projektu jednotní. Jsem starostou už 27. rokem a moc mě těší, že se na tom můžu stále ještě podílet. Vážím si toho, že jsem dostal od obyvatel důvěru a mohl zůstat starostou po tak dlouhé období – moc rád bych tedy dotáhl tento velký projekt do úspěšného finále, protože jsem naprosto přesvědčený o tom, že bude pro Frymburk užitečný.

NEJKRÁSNĚJŠÍ KULISY

NAJDETE V POHÁDKOVÉ REZERVACI

TEXT: ŠEBESTIÁN OTRATA

FOTO: BOUMIS, MUSEUM FOTOATELIÉR SEIDEL

„Jen se na tu nádheru podívejte! Nejsou to ty nejkrásnější kulisy na světě?“ rozplývá se správce Pohádkové rezervace pan Ptáček, když stojí na vrcholu hořického kopečku a kochá se okolní krajinou. Kdo už jeho oblíbené přírodní divadlo navštívil, dá mu jistě za pravdu. V Hořicích na Šumavě opravdu je na co koukat.

Zábava pro malé i velké.

Kostelík vyhozený v 60. letech do povětří.

Pohádková rezervace se do této obce na půl cesty mezi Českým Krumlovem a Lipnem přestěhovala před téměř patnácti lety. Bytosti se zabydlely na tichém zalesněném vršku nad Hořicemi a místo si rázem zamilovaly. „Je to tu pestrý. Jdete po cestě a za každou zatáčkou se vám otevře docela jiný les. Tady rázem zapomenete, kde jste,“ libuje si bludička. „V něčem mi to

připomíná Toskánsko. Akorát to tu vypadá úplně jinak,“ přispívá se svojí troškou pohádkový dědeček. Také mezi diváky sklízí lokalita od počátku samou chválu. „Zavřete oči a slyšíte zpěv ptáků nebo šumící stromy,“ oceňuje Hana Křesťanová z Prahy. „A smích, samozřejmě. Ale tím se nesmíte nechat rozhodit.“

Stejné místo dnes.

Pan Ptáček připomíná, že místo mělo své obdivovatele snad odjakživa. „Podívejte se třeba na staré fotografie Josefa Seidela. Zjistíte, že už on propadl zdejšímu kouzlu, a přitom je to 120 let zpátky.“ Na černobílých snímcích z počátku minulého století, které pořídil tento proslulý šumavský fotograf, si můžeme všimnout, že se návrší v běhu dějin výrazně změnilo – dnes už na něm například nestojí kostelík Panny Marie Bolestné, vyhozený do povětří v šedesátých letech –, a přesto je zjevné, že to sem návštěvníky stále táhne. Seidelovy fotografie možná trochu pobledly, ale jejich duch nikdy nezmizel. Stejně jako víla, která v kostelíku podle pamětníků žila a po jeho odstřelení bloudí do dnešních dnů po kopečku a hledá svůj domov. Pohádkový dědeček patří mezi ty, kteří ji chodili do kostelíku okukovat. „Vždycky vletla kulatým okénkem nad oltářem dovnitř a zalétla do varhan, kde vegetila. Ty pak během mší hrály tak krásně, že si je přijížděli poslechnout turisté až z Vídně. Jenom varhaník Štohanzl nadával, že je furt musí čistit od trusu,“ vzpomíná důchodce.

Letos se nejen této víle, ale i půvabu a nezaměnitelné atmosféře hoříckého kopečku dostane

velké pozornosti. „Bude to téma naší nové pohádky s názvem ‚Divotvorný žejdlík,‘“ slibuje Ptáček. „Vždy jsme se v našich pohádkách zaměřovali především na život pohádkových bytostí v kulisách krásné přírody. Teď to chci prohodit.“ Samotné bytosti se na nevšední přístup vesměs těší. „Já i tady mí kamarádi jsme opravdu moc rádi, že to pan Ptáček tak vymyslel, a vesměs se těšíme,“ potvrzuje ježibaba. Hejkal spolu s údržbářem Emilem přikyvují. Pan Ptáček je za to ihned odměňuje kostkou cukru. Jen čert Uhlík jejich nadšení nesdílí: „Prej to má bejt o přírodě v kulisách krásných pohádkových bytostí. To vypadá, že si v týdle pohádce neškrtnu.“

Správce Pohádkové rezervace pan Ptáček dodává, že se v létě mohou diváci těšit ještě na jednu novinku – tou bude pohádka „Anděl patří do nebe“, která má sledovat náročné povinnosti strážného anděla. „V hlavní roli bude tentokrát akce,“ usmívá se ze sedla své babetty pan Ptáček. „A teď mě omluvte, musím jít na rampu trénovat, ať je v létě na co koukat,“ loučí se, nasazuje helmu a odjíždí směrem k lesu.

PROGRAM POHÁDKOVÉ REZERVACE NA LÉTO 2025 / 2. 7. – 24. 8. 2025

Úterý

- 10.30 Divotvorný žejdlík
- 14.00 Divotvorný žejdlík
- 16.30 Poslední šumavský jednorožec

Středa

- 10.30 Divotvorný žejdlík
- 14.00 Princ Tutti Frutti Amaretti
- 16.30 hraje se jen občas (viz web)

Čtvrtek

- 10.30 Anděl patří do nebe
- 14.00 Anděl patří do nebe
- 16.30 Poslední šumavský jednorožec

Pátek

- 10.30 Hamížný sportovní hry
- 14.00 Anděl patří do nebe
- 16.30 Čertova nevěsta (červenec)
O dvanácti princeznách (červenec)
Brácha do deště 3: Dokopná (srpen)

Hraje se také o víkendech:

5. 7., 19. 7., 9. 8., 23. 8. a 24. 8. 2025.

Rezervace vstupenek a aktuální program
na www.pohadkovarezervace.cz

PROPOJILA „SVĚT“.

TEXT: TOMÁŠ SVOBODA
FOTO: ARCHIV

Vydejte se spolu s Františkem Antonínem Gerstnerem do časů minulých a připomeňte si prvopočátky slavné koněspřežné železnice. Jsou tady velkolepé oslavy 200 let od zahájení stavby koněspřežné železnice, která propojila Linec a České Budějovice. Zkrátila mezi nimi vzdálenost, a navíc provázala regiony včetně oblastí dnešního Lipenska.

KONĚSPŘEŽKA SLAVÍ 200 LET

koňská dráha
200 LET

200 LET
OD ZAHÁJENÍ STAVBY
KONĚSPŘEŽNÍ ŽELEZNICE
ČESKÉ BUDĚJOVICE
LINEC

železnice a elektrotechniky," doplnil ředitel NTM Karel Ksandr.

V průběhu oslav máte možnost dozvědět se ještě více informací o koněspřežce a její historii, a to v rámci komentovaného výletu s předním znalcem v oboru historie koňské dráhy, panem doktorem Ivo Hajnem. „Autobusem se vydáte z Bujanova do rakouského Kerschbaumu, kde je v bývalé přepřahací stanici umístěno velmi zajímavé muzeum, a svezete se vozem taženým koňmi po obnovené dráze," uvedl Miroslav Mareš z Agentury Kultur-Kontakt.

Aktuální informace o programu a jízdních řádech najdete na webových stránkách:
www.konesprezka.cz

„**K**oněspřežka umožnila nejen zásadně rychlejší a lepší spojení mezi oběma městy, ale také položila základ moderní železniční sítě. Program oslav se díky vstřícnosti Správy železnic bude odehrávat na více místech Jihočeského kraje, konkrétně na nádražích v Českých Budějovicích, Kaplici a také v Bujanově, kde všude budou probíhat unikátní tematická představení nebo tradiční Koláčové slavnosti," říká k oslavám primátorka Dagmar Škodová Parmová.

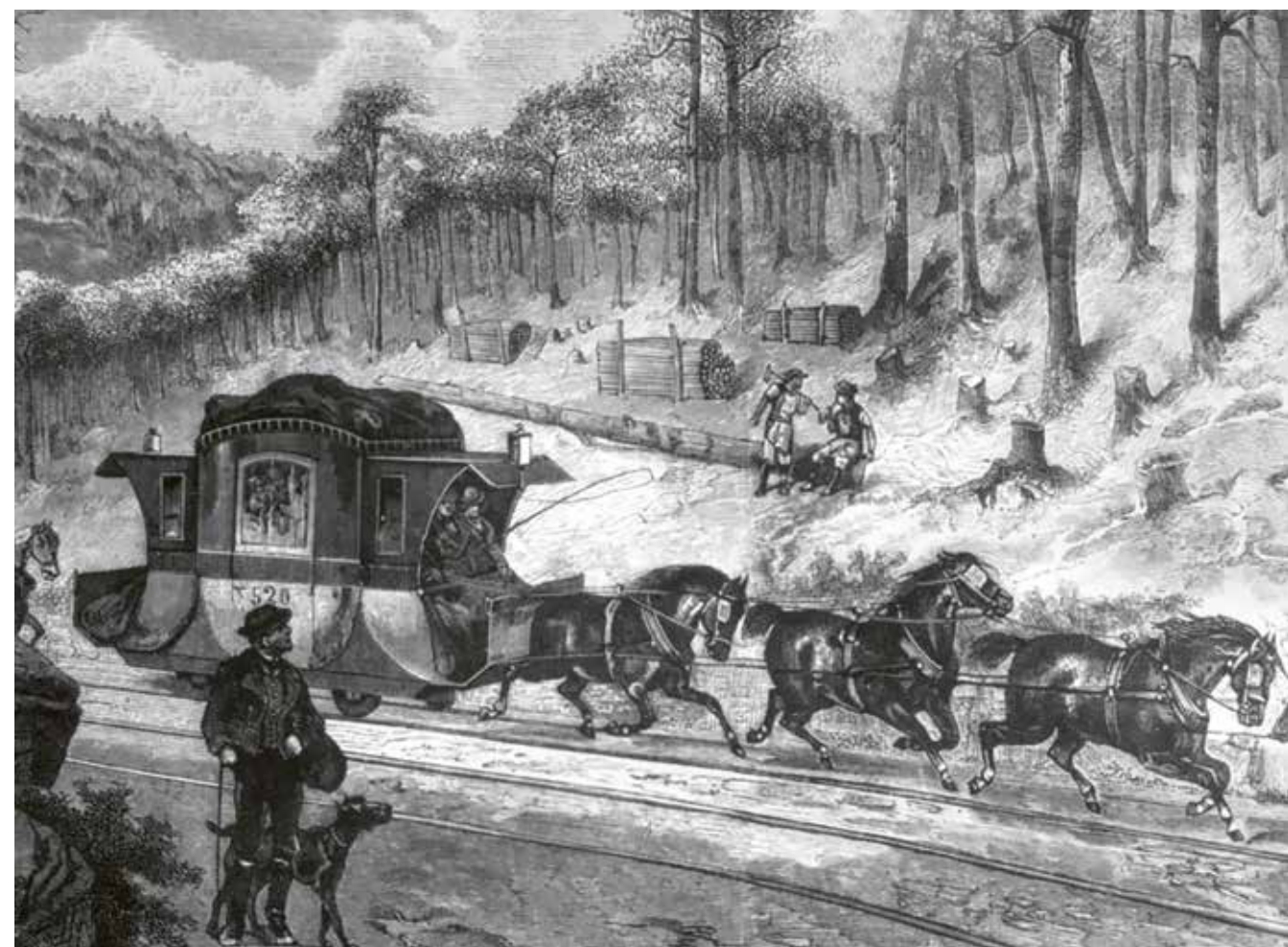
Je pro vás připravena jízda protokolárním vlakem „František Antonín Gerstner" na trase Praha – Tábor – České Budějovice – Kaplice – Bujanov a zpět. Můžete si vychutnat pohodlí moderní vlakové soupravy Pendolino na cestě do minulosti železnice. „Pokud však dáváte raději přednost dýmající parní lokomotivě, máme i pro vás řešení. Poté co vás na českobudějovickém nádraží pozdraví sám František Antonín Gerstner se svým žákem Matthiasem Schönererem, můžete odjet do stanice Kaplice, a to zvláštním vlakem Sp 28481 „Josef Gerstner", který potáhne stoletá parní lokomotiva 354.195, přezdívaná „Všudbylka," doplnil za České dráhy regionální manažer Pavel Kosmata.

Na kaplickém nádraží se pak oba vlaky potkají. Vedle hudebního programu a občerstvení se zde můžete těšit i na dobovou scénku, která přiblíží

počáteční těžkosti vzniku koněspřežné dráhy. Jiří Kafka ze společnosti JIKORD s.r.o. doporučuje z důvodu omezené parkovací kapacity využít autobusové kyvadlové dopravy na trase Kaplice – Kaplice nádraží a zpět. Jednotlivé autobusy budou navazovat na program a odjezdy vlaků.

Vrcholem oslav budou již zmíněné Koláčové slavnosti v Bujanově. Autor myšlenky uspořádat velkolepé oslavy 200 let koněspřežky a zároveň starosta Bujanova Luděk Detour pozval návštěvníky nejen na pestrý hudební program, který doplní historická ceremonie, ale i na ukázky dobových řemesel a odhalení sochy Františka Antonína Gerstnera.

Pomyslnou třešničkou na dortu oslav bude vystavená replika vozu „Hannibal", kterou zcela mimořádně pro tuto příležitost ze svých sbírek zapůjčilo Národní technické muzeum. To pro letošní rok připravilo projekt nazvaný Rok evropské železnice 1825–2025, s rozsáhlým programem k významným železničním výročím. „Jedná se například o 200 let od zahájení provozu na první veřejné železniční trati v Evropě, 200 let od zahájení výstavby první koněspřežné železnice v habsburské monarchii a také 180 let od příjezdu prvního parního vlaku do Prahy, na dnešní Masarykovo nádraží, kde v přílehlých objektech dílen a depa připravujeme nové Muzeum

PRŠÍ?

ZPRACOVAL: JAN ŠTIFTER

TAK RYCHLE VEN!

Zastihlo vás na Lipně „šumavské počasí“? Déšť bubnuje do parapetu a vlny kolébají loděmi? Nenechte se ukolébat nudou, tady je vždycky co dělat. Užijte si zábavu v Hopsáriu nebo vstupte do tropické džungle, kde vás ohromí svět živých motýlů.

Papilonia Lipno

Místo, kde se prolíná krása s dobrodružstvím. Objevte svět motýlů Papilonia Lipno. Představte si nejkrásnější motýly světa poletující přímo kolem vás! Expozice, kde návštěvníci procházejí přímo v prostoru mezi poletujícími motýly. Panuje zde klima z oblastí přirozeného výskytu přítomných motýlů – tedy jako v tropické džungli. Doporučená délka návštěvy je 30 až 60 minut.

Otevírací doba

1. 6. – 15. 9. 2025: denně 10.00–19.00 h
16. 9. – 30. 10. 2025: pondělí–pátek 13.00–18.00 h,
sobota a neděle 10.00–19.00 h
31. 10. 2025 – 31. 1. 2026: zavřeno

Hopsárium Lipno

Oblíbené rodinné hřiště pod střechou v budově Aquaworldu Lipno. Děti tu dovádějí na prolézací věži se skluzavkou, střílečím dělem, fontáně na pěnové míčky, nafukovací skluzavce anebo adrenalinové sjezdovce pro nafukovací kruhy. Součástí Hopsária je i bistro s občerstvením.

Otevírací doba

Červenec, srpen: denně 10.00–19.00 h
Září, říjen, listopad, prosinec:
pondělí–pátek 14.00–18.00 h,
sobota a neděle 10.00–19.00 h

Aquapark Frymburk

Největší aquapark na celém Lipensku. Prostorový aquapark na ploše 1500 m² můžete navštívit v komplexu Wellness Frymburk. Je určený jak dětem, tak dospělým. Můžete si zde užít vodní atrakce jako: divokou řeku, tobogán, dětské brouzdaliště se skluzavkou, nebo se zrelaxovat ve vodním vířidle, na perličkových lůžkách, hydro-masážními tryskami či pod vodními chrliči.

Otevírací doba Aquaparku Frymburk

každý den od 11.00 do 22.00 h

Aquaworld Lipno nad Vltavou

Plavecký bazén Aquaworld Lipno je centrum nekončících vodních radovánek pro děti i dospělé. Můžete zde relaxovat nebo aktivně odpočívat za každého počasí na Lipně. Aquaworld nabízí vířivky, plavání v bazénu, masáže vodními tryskami. Děti si mezitím mohou zaskotačit na vodní skluzavce či v bazénu s protiproudem. To vše s krásným výhledem na lipenské jezero.

Otevírací doba bazénu

30. 6. – 31. 8. 2025: denně 10.00–21.00 h
1. 9. – 2. 11. 2025: pondělí až pátek 12.00–20.00 h,
víkendy 10.00–20.00 h

Otevírací doba sauny

30. 6. – 31. 8. 2025: středa a pátek 16.00–21.00 h,
víkendy 14.00–21.00 h
1. 9. – 2. 11. 2025: středa a pátek 16.00–20.00 h,
víkendy 14.00–20.00 h

TOMÁŠ DRÁPELA: NA LIPNĚ SI ČISTÍM HLAVU

TEXT: JAN ŠTIFTER
FOTO: JIHOČESKÉ DIVADLO

Jedna z nejvýraznějších tváří Jihočeského divadla, herec Tomáš Drápela, se už roky vrací na Lipensko. Zamiloval si ten region už na konci osmdesátých let, vrací se dodnes. Nejen do opuštěných končin, ale také třeba na Stezku korunami stromů.

Jakými hlasy k vám promlouvá region Lipenska?

Jsou to hlasy dvou spisovatelů, Adalberta Stiftera a Karla Klostermanna. Když jsem na gymnáziu objevil realisty, věděl jsem, že to bude láska na celý život. A byl to Klostermann, kdo mi pootevřel dveře ke Stifterovi – k těm barvitým popisům krajiny, k té lásce v každém slově. Krajina na Lipensku má specifickou melodii vyskládanou z jedlí, z lišejníků, z vody ve zdejších potocích. Tohle všechno ke mně promlouvá, když mám štěstí a podaří se mi utéct z města.

Kdy jste začal tenhle kout objevovat?

Ještě za socialismu, přicházel jsem do blízkosti železné opony. Měl jsem štěstí, že jsem pak ta místa mohl prozkoumávat blíž, že ta hradba v krajině nezůstala napořád. Zažili jsme ještě starou Šumavu, která se zase hodně proměnila, o něco víc se podobá Rakousku, ale spíš je to Rakousko po českém způsobu, čtyřicet let nesvobody je tu pořád znát a vztahy jsou přetřhané. Přišli jsme o kontinuitu, budujeme novou. Na druhou stranu zrovna naše generace měla možnost zažít Šumavu tak, jak už ji možná nikdo neuvidí – to probuzení, kdy do některých míst s velkou opatrností zase začali přicházet lidé.

Jaká místa vyhledáváte?

Taková, kde kopřivy nebo zplanělé ovocné stromy naznačují, že tam býval život. Lipensko má zvláštní magnetismus, jezdil jsem tam se svou první láskou a pak i se svou manželkou, to byly ještě časy, kdy jsme mohli na sedm dní jen tak vyjet, čundrovat, nikam nechvátat, nechat to plynout. Autem člověk nic nepozná, na kole o něco víc, ale nejvíc dostanete z krajiny, když si ji projdete. Protože poutník ustrne u míst, která by jinak jednoduše přehlédl. Někdy mě zastaví vyčerpání, říkám si, teď už si musím dát oraz, a v ten moment objevím krásné místo, které bych jinak míjel bez zájmu i povšimnutí. Krajina vstupuje do člověka, a ta lipenská obzvlášť.

K toulání ve větším tichu určitě vybízí pravý břeh Lipna.

Vzpomínám si, jak jsem objevoval zkraje devadesátých let prostor kolem Svatého Tomáše. Potkal jsem se tam s jedním obyvatelem, možná neodsunutým Němcem, za socialismu pracoval u posádky, dobře znal zdejší poměry. Provozoval hospodu, byl zvyklý mluvit s lidmi. Na pohlednici mi tenkrát napsal, že Čech je buď lokaj, nebo hulvát.

Jak si to přebírat? To hosta nepotěší.

Taky jsem se chvíli cítil lehce uražený, to byla první emoce, ale když člověk zapátrá ve svém chování nebo ve vzorcích, na které si zvykáme, něco na tom je.

Co byste tedy podepsal za sebe? Lokaje, nebo hulváta?

Věřím, že tenhle vzkaz měl pro mě smysl i v tom, že už nejsem ani jedno. Nechci být lokajem a chci s lidmi jednat slušně, i když to někdy dá zabrat.

Kdybychom tvořili mapu srdečných míst Tomáše Drápely, které body bychom zakreslili na Lipensku?

Dali bychom tam Novou Pec, kde končívají vodáci, protože přes Lipno se nikomu moc nechce plout, ale jednou jsem to dal, toulal jsem se na lodi napříč jezerem. Rodný domek Adalberta Stiftera v Horní Plané, to je taky velká srdcovka, miluji pasáže z jeho románu „Víteček“.

Vy jste ho četl? Ve vaší generaci tolik takových není.

Poslouchal jsem audioverzi. Stifterova slova ve mně rezonují. Miluji ty ohromné popisy, věty, které vyžadují pozornost, servírují atmosféru, tajemství.

Možná překvapí, že vedle toho ticha, o kterém mluvíme, bych do mapy svého srdce přidal Stezku korunami stromů, protože to je opravdu zážitek, i když tam člověk nikdy není sám. Takový Václavák na Lipně – ale děti to tam mají rády, vždycky si to tam užijeme. Další bod je Čertova stěna.

Co druhá strana Lipna? Zvonková, Bližší Lhota...

Zrovna tam to na mě ještě čeká. Tam to ke mně ještě pořád promlouvá víc přes literaturu. Nedávno jsme podnikli cyklovýlet kolem celého Lipna, a tak si ukládám do hlavy místa, kam se budu chtít vrátit ještě v klidu. Vždycky mě fascinuje, když člověk objeví starou cestu, trasu, která se už nepoužívá, ale možná staletí po ní chodili lidé. Rád se dívám. A rád od krajiny, kterou poznávám a dostávám přitom do těla. Vybavuje se mi jedna humorná historka, jak jsme s manželkou procházeli Šumavu, Lipnu nedaleko, čtyři dny jsme putovali, skutečně až na kraj fyzických sil, a skončili jsme tam v jednom hotýlku. Vedle nás se na pokoji ubytovali kluk s holkou. Jak se za nimi zavřely dveře, hned na to vltli, byli celkem intenzivní a velmi rychlí, my jsme s manželkou na sebe jen koukli, zavrtěli hlavou a usnuli. Nemuseli jsme si nic vysvětlovat, kilometry v nohou byly silnější. Ale hodí se to do našeho povídání?

Proč ne, i tohle jsou vaše momenty z Lipna. Region vstupuje také do vaší práce divadelního herce, v Kynuté buchtě jste zažili nejedno Listování.

Tam se s Listováním rádi vracíme, listovali jsme tam třeba „Vraždi všímavě“. Prostor pro Listování není ideální, ale stejně funguje skvěle – během představení přicházejí lidé, kupují si chleba, je to hodně živé. Návštěvníci se vracejí, zvykli si na listovací formát. Hrál jsem i přímo v Lipně nad Vltavou, kde se točil seriál televize Prima, obsadili mě do menší role, takové čurdy, jako záchranář jsem skákal pro děti do vody. Nicméně vraťme se ještě k té srdcové mapě...

Vynechali jsme něco?

Vítkův hrádek. Tam se zase musím podívat, prý je tam znovu otevřeno. Slyšel jsem od spousty lidí o tom famózním výhledu na Alpy, ale nikdy jsem nepřišel ve správnou chvíli, neměl jsem štěstí z Lipna dohlédnout až na alpské vrcholky. Jednou jedinkrát jsem z Čech zahlédl Alpy, ale to bylo v Blanském lese.

Na to je totiž taktika. Návod, kdy a jak vidět alpské hřebeny.

Vím, nejlepší je to hned ráno, nesmí být moc velké horko. Ten čas uzraje.

Máme tu mapu hotovou?

Přidával bych ještě body kolem, třeba v boletickém újezdu, ale tam je teď komplikovanější vkročit. Rád se dávám krajině všanc. Nechávám se vést. I když si člověk třeba zajde deset kilometrů navíc.

Podle čeho se orientujete?

Často podle intuice, člověk tuší směr. Snažím se vyhýbat mobilu, díky bohu ještě není všude signál. Ale stejně se někdy podívám, abych zjistil, jestli jsem skutečně úplně jinde, než jsem původně plánoval.

Berete s sebou někdy scénář? Učíte se na Lipensku texty divadelních her?

Dřív jsem si texty brával, abych se naučil nové pasáže nebo si zopakoval starší. Ale teď si spíš srovnávám myšlenky. Čistím si hlavu. Nechávám do sebe vstupovat les, cítím tam úplně jiné proudění. Někdy vedu dialogy sám se sebou, přicházím na důležité věci – odhaluji, co je a není pravda. V lese se i pohádám sám se sebou, abych obnažil něco důležitého. Toulám se už roky.

Od dětství?

Začal jsem tenhle životní styl objevovat se svým tátou, to byl velký houbař, jezdili jsme s ním na Šumavu pod stan. Dítě se toulá ale úplně jinou krajinou, v hlavě se mu odehrávají docela jiné příběhy.

Které příběhy vidíte na Lipně dnes?

Díky dostupnosti informací si člověk může dobře představit, jak vypadaly Dolní Vltavice nebo Frymburk před napuštěním přehrady. Život, řemesla – představuji si tváře lidí, kteří tu byli před námi. Lipno je skvělý region, kde si vlastně každý najde přesně to, co potřebuje. Kdo má rád lidi, život, sporty, bude na Lipně nebo ve Frymburku ve svém živlu. A návštěvníkovi toužícímu po klidu zase

stačí poodstoupit, udělat krok mimo vyznačenou trasu, a je tam sám se svou hlavou, má to Lipno jenom pro sebe.

TOMÁŠ DRÁPELA

Narozen 1976 v Brně. Po škole nastoupil na tři sezony do Národního divadla moravskoslezského v Ostravě.

Od povodní 2002 je v angažmá v Jihočeském divadle. Za tu dobu zde vytvořil řadu pozoruhodných rolí a patří k nejjobsazovanějším hercům zdejšího souboru.

Mnoho let spolupracuje s kočovným projektem Listování.

NEZNÁMÉ OSUDY: **MATKA VIDĚLA ČERNO**

TEXT: PAMĚŤ NÁRODA – JIHOČESKÝ KRAJ

Emminu rodnou obec Hüttenhof musela po válce opustit většina obyvatel. Územím v blízkosti hranice s Rakouskem po roce 1948 procházela železná opona, a česky nazývaná osada Huťský Dvůr v pohraničním pásmu zcela zanikla. Emma se po revoluci v roce 1990 vrátila do krajiny svého dětství. Zůstaly jen vzpomínky na domy a lidi, kteří v nich žili. Poválečné zúčtování a totalitní režim dalších čtyř desetiletí na bývalém pozemku rodiny Oserových tiše přečkaly jabloně, šeríky, rybízy a angrešty, které u chalupy na začátku Emmina vyprávění zasadili její rodiče. I tohle jsou příběhy z Lipenska.

Rodina Oserových (zleva Johann ml., tatínek Johann, Hermann, Emma, maminka Johanna, Helge, Mathilde) před svým domem v Huťském Dvoře na Šumavě. Na domě je nápis „Johann Oser Viehverteiler“, 1944.

Emma Marxová, rozená Oser, se narodila 10. února roku 1937 jako čtvrtá z pěti dětí. Maminka Johanna, rodným příjmením Lackinger, a Johann Oser se po svatbě nastěhovali do zděděného kamenného domu v osadě Huťský Dvůr. Během devíti let se manželům narodili synové Hermann (1930) a Johann (1931) a dcery Mathilde (1933), Emma (1937) a Helge (1939).

Život na Šumavě

Společně se starali o hospodářství s pozemky o rozloze osmi a půl hektaru. Obživu rodině poskytovalo pěstování plodin a chov několika kusů dobytka. Vykrmenou drůbež prodávala maminka na trzích v nedaleké Horní Plané. Tatínek kupoval i malé pozemky na vzdálených místech, které dokázal zúrodnit, a v zimních měsících vydělával handlováním dobyt看m ze Šumavy na trzích v rakouské obci Aigen-Schlögl.

Emma (vpravo) s kamarádkou v Novém Zvolání, 1952.

Malá Emma v dřevácích a s konvičkou mléka docházela se starší sestrou nejprve do školky, později do školy v nedalekém Josefově Dole, do prostor bývalé sklárny. Na hodiny náboženství děti chodily do kostela ve Zvonkově. Byly zvyklé pracovat na poli, pomáhaly s hospodářstvím a každé mělo své povinnosti. V Emminých vzpomínkách je mnoho obrazů krásné šumavské přírody. Tetřevi v lesích, pstruzi v blízkém Schwarzenberském kanále, ovocné stromy kolem stavení a rodinný poklad – studánka s vířícím pískem za chalupou. Šumava byla domovem rodiny Oserových a jejich předků. Všichni mluvili německy a Emma neznala jinou řeč. To se změnilo s blížícím se koncem války.

V chalupách, kde měli rádio, se scházeli lidé, aby získali informace o dění ve světě. Do vsi přicházeli utečenci a uprchlí váleční zajatci z různých míst. Na jaře roku 1945 se na cestě za vsí objevil americký tank, vojáci si chodili do chalup ve vsi pro vejce. V květnu byla za vesnicí postavena dvě děla namířená na Horní Planou, kde se starosta nechtěl vzdát svého postu.

Velká část obyvatel Sudet byla členy Sude-toněmecké strany, založené Konradem Henleinem v roce 1933. Později byla sloučena s NSDAP – Národněsocialistickou německou dělnickou stranou. Do strany vstoupil i Emmin otec, ale nebyl v ní nijak aktivní.

„Lidi byli chudí a vstoupili do strany, protože si mysleli, že se dostanou k něčemu dobrému, co jim slibovali,“ říká Emma.

V Huťském Dvoře s koncem války začalo zatýkání mužů. Někteří utekli. „Maminka prosila otce,

Huťský Dvůr kolem r. 1920, Museum Fotoateliér Seidel.

aby také odešel, že ho jinak zavrou. On ale tvrdil, že nikdy nikomu nic zlého neudělal, nemá proto důvod utíkat.“

Johann Oser a hajný Franz Paleczek byli poslední muži ve vsi, pro které si přišli. Emmin tatínek byl zatčen v květnu 1945. Komisaři vstoupili do chalupy ze dvou stran, rodina se musela posadit ke stolu, vše prohledali, vyhazovali věci. Maso, potraviny, látky a nitě zabavili a tatínek odvedli.

Maminka zůstala s dětmi sama. Více než rok se pak starali o hospodářství v Huťském Dvoře bez otce, který byl zavřený v českobudějovické věznici. Rodina musela odevzdávat vejce, mléko, nesměla chovat prasata. Bylo zakázáno zamykat domy. Z vesnice v průběhu roku odcházely rodiny. V některých staveních se soustřeďoval dobytek. Měly ho povinnost krmit a dojit ženy, které ještě zůstaly. Nakonec i Emmina maminka za zrcadlo, kam dávala doručenu poštu, vložila zelený lístek s instrukcemi k vystěhování. Do dvou truhel sbalili 50 kg pro každého, označili je adresou. Ráno 20. srpna 1946 postavili na zápraží dva hrnce mléka pro kočky, Emma ještě zametla kuchyň a zamkli dům. Po kontrole obsahu zavazadel v Josefově Dole byli Oserovi převezeni nákladním vozem do lágru v Českém Krumlově.

Internační tábor

Nedaleko vlakového nádraží v Českém Krumlově byly v bývalých maštalích a stájích palandy seřazené za sebou. Sem sestěhovávali rodiny určené k odsunu. V jedné z Emminých vzpomínek sedí ženy a děti na postelích a zpívají. Svítilo se i v noci, to kvůli štěnicím a orientaci bez

Hrob bratra Hermanna Osera a dalších dvou chlapců zastřelených pohraniční stráží v roce 1951.

pouličního osvětlení. „Když šel transport, lidi nespali a celou noc se zpívalo. Na rozloučenou,“ vzpomíná pamětnice.

Maminka odcházela prát a Emmini bratři pomáhali zpracovávat dřevo v rodině jednoho z hlídačů. Přinášeli zpátky vždy něco k snědku na přilepšenou. Jinak se lidé do města a mimo tábor nedostali. S transporty ubývalo obyvatel v maštalích, poslední německé rodiny byly přesunuty do internačního tábora ve Vyšném, kde už měla každá svoji místnost.

Dne 3. listopadu 1946 se vrátil tatínek z vězení. Bohužel tři dny po posledním transportu. Rodina už se tak neměla šanci dostat za hranice, kam v transportech odešli příbuzní, sousedé a známí. Zůstali v Československu, po dlouhá léta vnímání částí okolí jako občané druhé kategorie.

Já vidím černo

Na Silvestra roku 1946 se Oserovi stěhovali do bytu v domě v obci Vyšný v blízkosti Českého Krumlova. Rodinu se dvěma syny a otcem, kteří měli zkušenosti s prací se dřevem, si vybral vyšenský lesní správce Jan Pinsker pro práci v lese. Německé děti tou dobou ještě docházely do lágru, kde se jim ve vyhrazené místnosti věnoval učitel. Teprve po prázdninách v roce 1947 mohly pokračovat v povinné školní docházce v české škole ve Vyšném. Rodina musela opustit byt v domě bývalé vápenky a přestěhovala se do malého domku u hospody rodiny Šestákových. Zde však pobyla tři týdny a v květnu 1948 Jan Pinsker oznámil, že se budou znovu stěhovat, tentokrát do nedaleké Zlaté Koruny.

Ve zlatokorunském klášteře obývala každá německá rodina svoji místnost. Oserovi navštěvovali mše v kostele, Emma chodila do školy, otec s bratry docházeli ze Zlaté Koruny do Vyšného za prací do lesa. Na podzim roku 1948 přišel příkaz, aby rodina sbalila svůj majetek a nachystala si jídlo na tři dny. Nákladní vůz je 5. října 1948 odvezl na nádraží, odkud vlakem cestovali tři dny. Nikdo nevěděl kam. Maminka u okna vlaku seděla s rukama v dlaních a naříkala: „Já vidím černo, já vidím černo!“

Z vlaku rodina vystoupila ve Vejprtech v západních Čechách, v oblasti s dlouhou historií textilního průmyslu. Po několika dnech, kdy přistěhovalci přespávali v prostorách továren, byl rodině Oserových přidělen byt ve čtvrti Nové Zvolání. Většina mužů z přistěhovaných rodin pracovala v jáchymovských uranových dolech, ženy většinou docházely za prací do továren.

Učitel Miroslav Dědič

Ve škole děti nesměly mluvit německy. „Bylo těžké nemluvit rodnou řečí s těmi, kteří by jí rozuměli, a muset používat jen češtinu, kterou německé děti neovládaly,“ vypráví Emma. Na první rok školy v Novém Zvolání nevzpomíná ráda. Učitelé se nevěnovali výuce a neměli příliš zájem, aby děti něco naučili. Až později se Emma dozvěděla, že do pohraničí byli učitelé posíláni za trest.

V novém školním roce však nastoupil pedagog Miroslav Dědič, jehož působení znamenalo pro Emmu velký zlom. Děti si oblíbily spravedlivého

učitele, který s nimi chodil do přírody, věnoval se hudbě a mnohému je naučil. Pomeranče na příděl, které chtěli ostatní učitelé rozdat jen českým dětem, rozdělil tento moudrý pedagog mezi všechny, tedy i mezi děti německé. Od místních továren dokázal získat finanční prostředky na třídní výlet žáků do Prahy, který se stal nejen pro Emmu nezapomenutelným zážitkem. Miroslav Dědič spolu s katechetkou Olgou Fafejtovou, která v obci krátký čas vyučovala náboženství, se stali pro Emmu vzory a ovlivnili její životní postoje a morální rozvoj.

Přestože Emma toužila po vzdělání, vinou poválečných událostí odchodila dohromady jen šest a půl roku povinné školní docházky. Ve čtrnácti letech nastoupila do místní továrny na výrobu oděvů.

V noci u potoka

V roce 1951 ještě mohli obyvatelé pohraničí kolem Vejprtu k potoku, který tvořil hranici mezi Československou republikou a Německou demokratickou republikou. U závor se scházeli chlapci a děvčata z obou stran hranice. Emmin nejstarší, tehdy dvacetiletý bratr Hermann se zakoukal do jedné z dívek žijících na německé straně. Ještě na Šumavě pomáhal otci při handlování dobyt看 přes hranice do Rakouska. Byl zvyklý přecházet hranice. Po vysídlení do Krušných hor pracoval, stejně jako mladší bratr Johann a otec, v jáchymovských dolech.

Nějaký čas si opatřoval adresy příbuzných v Německu. Dne 13. května 1951 se vypravil se svými dvěma kamarády na zábavu do německé vesnice. Přes zákaz překročili státní hranici. Druhý den ráno byla jeho postel prázdná. Emma po ranní mši zaslechla u kostela zprávu, že byli v noci u potoka zastřeleni tři chlapci. Pohraniční stráž vystřelila devadesát ran. Maminčina slova se naplnila, bratrova smrt zahálila rodinu do černé.

Zpátky na jih

Tato tragická událost později sehrála roli při rozhodování rodičů, zda využít nabídky vyšenského lesního správce Jana Pinskera a vrátit se do jižních Čech. Rodina se z Vejprtu stěhovala do Vyšného u Českého Krumlova 2. listopadu 1952. Mladá Emma se dlouhé měsíce smířovala s odchodem rodiny z Nového Zvolání, kde zanechala svou

nejlepší a nakonec celoživotní kamarádku Waltraud Bayer a ostatní přátele.

Ve Vyšném muži znovu pracovali v lese, maminka se starala o hospodářství, Emma se sestrou Hilde docházely za prací do krumlovské nemocnice a nejmladší Helge našla zaměstnání v přádelně. Tatínkovi ubývaly síly, nezastal už tolik těžké práce v lese a jízdu s koňmi. Do domu se přistěhovala rodina rumunských Slováků, otec rodiny pomáhal s prací v lese. Soužití dvou rodin nebylo ideální. Oserovi měli možnost získat bydlení i práci u JZD (jednotného zemědělského družstva), tuto možnost však maminka zcela zavrhl.

Pronajali si dům ve Větrní nedaleko Krumlova. Tehdy se rodina stěhovala poosmě. V domě s pozemkem, se zavedenou elektřinou, ovšem bez vody, kterou nosili ze vzdálené studánky, začínali znovu od začátku. Po dalších šesti letech rodina Oserových koupila dům v nedaleké obci Němče. Zde znovu sázeli stromy, obdělávali půdu a zasévali plodiny. Pro Emmu bylo toto období zároveň začátkem dospělého samostatného života.

Rodina Marxova

Roku 1965 se sedmadvacetiletá Emma provdala za Karla Marxe. Žili v bytě v obci Větrní. Po třech letech se jim v květnu 1968 narodila dcera Gabriele. V rodině mluvili německy, Emma se nikdy nevzdala šumavského dialektu. Katolickou výchovu, v níž vyrostla, předala i své dceři.

V roce 1965 zemřel Emmin otec Johann Oser. O dva roky později získal Emmin bratr Johann s rodinou povolení k vystěhování do Německa. S nimi odešla do zahraničí i babička malé Gabriele, Emmina maminka Johanna Oser. Po událostech v srpnu roku 1968 měla Emma velký strach, že její rodině nebude v budoucnu umožněno vycestovat za hranice a setkat se s příbuznými. To se nakonec nestalo a rodina se při plnění tehdejších podmínek pro cesty do zahraničí navštěvovala po celou dobu komunistického režimu v Československu.

Emma se po mateřské dovolené nevrátila k práci v Jihočeských papírnách ve Větrní. Pomáhala v místní mateřské škole, kde později vykonávala administrativní práci hospodářky v jídelně. Zde pracovala až do odchodu do důchodu.

Po třetí žádosti získala dcera Gabriele na podzim roku 1989 povolení k vycestování do Německa.

Emma Marxová v roce 2019.

Rozhodla se k emigraci. Po listopadových událostech odjízďela v lednu roku 1990 již ze svobodného Československa. S rodiči, kteří zůstali, Gabriele dělila už jen vzdálenost mezi německým městem Unterschneidheim – Geislingen a Větrním, nikoli zavřené hranice a rozhodnutí úředníků. Díky ní se stali manželé Marxovi prarodiči tří vnuků a jedné vnučky.

Emma se od začátku devadesátých let podílela na obnově památky zaniklých šumavských obcí a opravě kostela v obci Zvonková, původně nazývané Glöckelberg, do jejíž farnosti spadala osada Huťský Dvůr. Později pomohla opravě kostelů ve Slavkově a ve Svěrázi. Založila Spolek přátel Šumavy-Böhmerwaldverein a svými aktivitami podporovala rozvoj česko-německých vztahů.

Mlčeti zlato

Přestože rodinu Oserových po válce čekal nelehký osud příslušníka německé menšiny v Československu, práce v uranových dolech, mnohá stěhování a stále nové začátky na nových místech, Emma i přes bolest a pocit ponížení v sobě nikdy neprobouzela nenávist ani nepřátelství. Snažila se být dobrá a nikdy se nepřít. Je si vědoma nespravedlnosti války a zla, které postihlo nevinné. Za války i po válce. Její životní postoj vystihuje rčení: Mluví stříbro, mlčeti zlato! „Člověk má umět držet jazyk na uzdě, protože to, co ve zlém vysloví, druhý už nikdy nezapomene,“ dodává Emma Marxová na závěr.

DALŠÍ PŘÍBĚH Z LIPENSKA? Navštivte web www.pametnaroda.cz.
Jedinečné příběhy 20. století: unikátní databáze téměř 11 tisíc osudů.

Emma, Karel a Gabriele Marxovi v Českých Budějovicích, 1980.

MOŘE ZÁŽITKŮ DÍKY PŮJČOVNÁM

TEXT: PETRA VICKOVÁ

Letní Lipno je výborná destinace nejen pro ty, kteří hledají adrenalinové okamžiky na vodě a na cestách, ale také pro rodiny, cyklisty a všechny, kdo ocení krásu přírody i radost z prázdninového odpočinku. A vůbec není nutné, abyste všechno potřebné vybavení kupovali a měli s sebou. Tady na Lipně stačí zajít do půjčovny a vyslovit přání.

Naučte se přát si. A nebojte se snít. Půjčovny na Lipně fungují profesionálně a přívětivě, samotný systém výpůjčky je snadný, rychlý a bezpečný. Stačí si jen vybrat aktivitu, rezervovat potřebné vybavení a vydat se vstříc dobrodružství.

Hlavní atrakcí Lipenska je voda, kvůli ní sem lidé přijíždějí. Milovníci jihočeského moře si mohou vypůjčit elektročluny, motorové čluny, kajaky, paddleboardy, šlapadla či veslice.

Proces půjčování začíná výběrem vhodného typu vodního plavidla, aby odpovídalo vašim schopnostem a zájmu. Po příchodu obdržíte krátké bezpečnostní školení, během něhož vám personál vysvětlí, jak správně vše používat a jak si zajistit osobní bezpečnost. Pokud nemáte předchozí zkušenosti, může proběhnout i individuální konzultace či instruktáž, abyste si mohli vodu užít naplno.

A pak už se můžete vydat obdivovat klidné modré vlny nebo cítit vítr ve vlasech. Třeba na sit-on-top kajaku se často jezdí na Králičí ostrov, rekreační pádlování na jezeře zvládne určitě každý. Naopak rychlé motorové lodě mají tak snadné ovládání, že to určitě bude bezvadná jízda.

Okolí Lipna je díky bohaté síti cyklostezek a turistických tras mezi nadšenci cyklistiky vyhlášené. Od lehčích rodinných vyjížděk podél břehu jezera až po náročnější trasy vedoucí hluboko do Šumavy – každý si tu najde svůj ideální okruh. Půjčovny nabízejí nejen kvalitní kola či elektrokola, ale také dětské a bezpečnostní vybavení.

Jestli pojedete na svém kole a budete potřebovat drobné opravy či seřízení, i s tím si služby na Lipně poradí. Po celou sezonu zůstává v provozu cykloservis, na letní defekty bicyklů jsou zvyklí.

Pro ty, kdo hledají rychlý a mimořádně zábavný způsob, jak si užít letní dny, představují skvělou volbu třeba in-line brusle. Vyhrazené trasy okolo přehrady bodují zejména u mladších návštěvníků i rodin, jež chtějí spojit sportovní vyžití s poznáváním okolní krajiny. Zkuste třeba Jezerní cyklo/in-line stezku, okruh v celkové délce 21 kilometrů, který si můžete rozdělit či zkrátit podle své zdatnosti i času. Brusle mají v půjčovně pro děti i dospělé, samozřejmostí jsou také chrániče a helmy všech velikostí.

Na Lipně se můžete také skvěle pobavit jízdou na koloběžkách. Půjčovna koloběžek, umístěná u horní stanice lanové dráhy Lipno Express, nabízí speciálně navržené stroje nejen pro zkušené nadšence, ale i pro úplné začátečníky. Sjíždět kopec nebo se pěkně rychle přesouvat v terénu

i po silnici, to je to, na co budete dlouho vzpomínat. Koloběžky se půjčují na vrcholu Kramolína, nedaleko Stezky korunami stromů Lipno. Sjezdové modely jsou konstruovány s ohledem na jízdu v rychlém režimu, kde je klíčová jejich robustnost a stabilita. Naopak přednostmi silničních koloběžek jsou lehkost a efektivita jízdy za

předpokladu hladkého povrchu. Vyberte si, sami si zvolíte tempo a průběh výletu podle své nálady a fyzické kondice.

Vstupte do světa aktivního odpočinku a užijte si na Lipně dovolenou, která naplní všechny vaše představy o perfektním úniku z každodenní rutiny.

LIPENSKO JE RÁJEM LIŠEK

TEXT: ALENA VOLFOVÁ

FOTO: ARCHIV LUCIE DROZDOVÉ

„Základnu“ má na Šumavě a přezdívku i značku Šumavská houbička. Lucie Drozdová ze Sušice. Houby nejen sbírá, ale umí z nich vytvořit „nebe na jazyku“.

„Já nehledám, já sbírám,“ říká v seriálu „Chalupáři“ Bohouš (Josef Kemr) Evženovi (Jiřímu Sovákovi) při sbírání hub a skutečně má koš plný pravých hřibků. Kde bychom takové našli na Lipensku?

„Chalupáři“ jsou můj oblíbený seriál. Každý rok si ho s chutí pustím znovu a vždy se u něj od srdce zasměju. Díl, kde se houbaří, je skvělý a zmíněné hlášky porozumí každý, kdo už zažil pořádnou houbovou sezónu. Na Lipensku najdete pravé hřiby třeba v okolí Frymburka, Černé v Pošumaví nebo přímo v lesích nad Lipnem nad Vltavou – tam se daří hlavně smrkovým hřibům, když mají dostatek vláhy a tepla.

Které další druhy hřibů bychom tam mohli najít?

Spolu s hřibem smrkovým se na Lipensku daří i hříbu borovému, hříbu dubovému, a pokud budete mít opravdu štěstí, i hříbu bronзовému. V říjnu potěší i hřiby hnědé a pod hříbky v mechu se skrývají třeba klouzci nebo křemenáče.

Hřibům se prý daří především na Kvildě.

To je pravda. Kvilda je výjimečná kombinací vysoké nadmořské výšky a rašelinných luk i smrčín. Našli byste tam nejen hříby, ale i krásné lišky, ryzce a lahodné muchomůrky růžovky.

Říkáte krásné lišky. Kde rostou na Lipensku nejvíce?

Doslova liškovým rájem je Volarsko. Najdete tam ale i holubinky, václavky nebo hříby kováře. Pokud zaprší, lišky tam rostou v neuvěřitelných počtech.

Do kterých lokalit Lipenska bychom mohli chodit obrazně řečeno s nůží?

Rozhodně třeba do oblasti mezi Přední Výtoní a Svatým Tomášem. Tam jsou rozsáhlé smrčiny a houby tam často doslova „lezou z mechu“. Skvělé je i okolí Pasečné nebo údolí pod Plechým.

Máte tyto oblasti prozkoumané?

Většinu z nich mám prošlápnutou. Ve Frymburku mám dobré kamarády, a tak dostávám čerstvé zprávy z terénu často právě od nich.

Ve kterých měsících by se tam měl houbař vydat?

Ideální je srpen a září, ale klidně i říjen. Pokud je teplo a vlhko, začíná sezóna už koncem června.

A při jakých meteorologických předpovědích?

Po deštích a když noční teploty neklesají pod 10 stupňů Celsia. A ideálně když je pár dnů polo-jasno. To houby rostou nejvíce.

Co by s sebou měl mít houbař do lesa?

Pevné boty, košík, nůž se štětečkem, ideálně atlas nebo aplikaci. Neměl by zapomenout na repelent. Já ráda používám přírodní směs z voňavého koření a bylinek. A pokud je v lese celý den, určitě i pití a něco k zakousnutí.

Nůž se štětečkem přímo od Šumavské houbičky?

Nožík se štětečkem je skvělý, ušetří spoustu času při čištění. Já musím mít i vysoké ponožky, ideálně s motivem houbiček. Často se prodírám náročným terénem a holé kotníky bych nepřežila.

Zmínila jste atlas nebo aplikaci. Dá se podle nich stoprocentně určit druh houby?

Aplikace může být fajn pomocník, ale rozhodně nestačí sama o sobě. K určení houby je třeba znát minimálně čtyři jasné znaky daného druhu. Pokud si houbař není jistý, měl by se poradit s odborníkem. Pomoci může například facebooková skupina Mykologická poradna. Samozřejmě

doporučuji také svého houbařského průvodce „Šumavská houbička v lese“. Jde o unikátní knižní koncept, který je plný detailních fotografií, srovnávacích fotografií podobných druhů hub a také je provázaný skrze QR kódy s mými houbařskými videi na YouTube „Šumavská houbička“.

Vedle knihy „Šumavská houbička v lese“ jste vydala i „Šumavskou houbičku v kuchyni“. Doporučíte recept na nějakou pravou šumavskou specialitu?

Určitě. Jelikož je Lipensko rájem lišek, doporučuji vyzkoušet kromě oblíbené liškové omáčky také houbové sádlo s liškami. Je to dobrota, která zažene hlad i chuť a k českému létu nejen na chalupě určitě patří. Stačí dvě až tři hrsti lišek, balíček sádla, cibule, trocha koření a čerstvý rozmarýn. Lišky s cibulí orestuju na sádle, přidám koření, nechám vyvařit vodu a zaliju sádlem. Po

rozpuštění nalévám do skleniček a po vychladnutí skladuju v lednici. Na topince potřené česnekem a posypané cibulkou s pažitkou je to čisté nebe na jazyku.

Sama v kuchyni experimentujete. Přidáte i recept na vlastní specialitu?

Ano, moji houbovou směs na topinku. Na pánvi orestuju cibulku, kostičky hříbu a přidejte trochu vody. Po pár minutách podušení vlijte smetanu, přidejte utřený česnek, tymián, parmazán a nechte zredukovat na krém. Zvlášť na másle

opečte plátky hřibů, ryzců a lišek dozlatova. Topinku opečte na másle, navrstíte na ni smetanovou směs a opečené houby. Dozdobte bylinkami, kvalitní solí a pepřem.

Zní to velmi chutně. Určitě byste měla úspěch se zážitkovými degustacemi. I když houby a alkohol se vylučují.

Věřím, že možná časem... Až dopíšu všechny plánované knihy a uvedu na trh všechny léčivé doplňky z hub pod značkou Šumavská houbička. Pokud pak bude víc prostoru a klidu, ráda bych

podobné akce vyzkoušela. Prozatím je to ale spíš otázka dlouhodobých plánů. Co se týče spojení hub a alkoholu – skutečně platí, že některé druhy hub se s alkoholem nesnášejí, například hnojníky. U běžných jedlých druhů sice takové riziko většinou nehrozí, ale i tak doporučuji opatrnost a hlavně střídmost.

Mám známé, kteří jsou vašimi fanoušky a uvítali by vás jako průvodkyni lesem.

O procházky v lese je neuvěřitelný zájem. Chodí mi velké množství dotazů na společné houbaření, ale momentálně takové akce nepořádám, protože na to, bohužel, nemám čas. Své fanoušky ale učím prostřednictvím houbařských videí a své knihy „Šumavská houbička v lese“. Díky tomu mohu oslovit mnohonásobně více houbařů a pomoci jim, než kdybych pořádala jednotlivé vycházky do lesa.

Na kterých místech Lipenska bychom se mohli o prázdninách potkat?

Určitě v okolí Frymburka a Přední Výtoně. Vždy mě potěší, když mě někdo pozná, popovídáme si, zasmějeme se... Ale místa si samozřejmě neprozrazujeme.

LUCIE DROZDOVÁ

Třiatřicetiletá propagátorka šumavských lesů a hub.

Má přezdívku a zároveň projekt Šumavská houbička – společně s manželem, který pořizuje videa a fotografuje, spravuje e-shop a komunikuje s výrobcí produktů značky Š. H.

Vydala knihy „Šumavská houbička v kuchyni“ (2023) a „Šumavská houbička v lese“ (2024).

Má fanoušky na platformách YouTube (80 tisíc), TikTok (24 tisíc), Instagramu (30 tisíc), Streamu (14 tisíc) a Facebooku (16 tisíc).

Žije v Sušici s manželem a dvěma dětmi.

Mnoho let spolupracuje s kočovným projektem Listování.

Čtyřikrát Stifter.

UMĚLCI BUDOU ČÍST U OBELISKU

TEXT: JAN ŠTIFTER
FOTO: ARCHIV

Tam nahoře u obelisku nad Plešným jezerem, kde už špičky stromů propichují nebe, bude ústy čtyř umělců hovořit v neděli 20. července 2025 Adalbert Stifter. Spisovatel a jeden ze symbolů Lipenska. Prázdninový happening chce upozornit na stále živý odkaz, který propojuje národy a vede k hledání krásy v krajině i člověku.

Jan Štifter

Peter Becker

Richard Wall

Thomas Birnstiel

"Byl jsem tam na výletě se svými dvěma syny. Dole u Plešného jezera. Místního rangera jsem se zeptal: Nevíte, kde je tady pramen? Chtěl jsem doplnit vodu do lahví. Řekl mi, kde pramen najdu, a dodal, že je výjimečný, protože jeho voda pochází „z obou tří zemí“. A tak jsem si začal představovat, jaké by to bylo, kdybychom přišli k obelisku z všech tří stran a četli u něj takřikajíc ze všech tří pramenů umění."

To jsou věty herce Thomase Birnstiela a také důvod, proč bude v neděli 20. července po 13. hodině rušno kolem obelisku Adalberta Stiftera nad Plešným jezerem. Bude tady čtení – a také happening, chvíle, kdy si lidé naslouchají, okamžik, který stírá hranice, protože ty stejně v reálném světě nejsou, jen si je představujeme a podle představ pak zatloukáme hraniční kameny.

Hlavní postavou bude Adalbert Stifter, rodák z Horní Plané. V jeho domku, který je proměněný na muzeum, se dětský pláč rozezněl právě před 220 lety. Horní Planá byla tehdy ještě hlavně

Oberplan, městečko s německy hovořícími obyvateli, velkými statky, Vltavou, která tu naznačovala své srdce, hlubokými lesy a tajemným jezerem v kopcích, zdálky působícím jako oko střežící staré pořádky; zřejmě se pak chvíli nedívalo, když se přes Horní Planou přehnalo 20. století.

Stifter je symbol: je jako ty tři prameny ze tří různých zemí, jež se v jeho díle setkávají, je společným jazykem Němců, Rakušanů a Čechů. Dodnes ho čtou, přestože jeho tělo odpočívá na lineckém hřbitově už půldruhého století. Dodnes vznikají nové překlady. Konají se besedy. Čtení. Vycházejí knihy, které odhalují podstatu jeho díla a nabízejí příležitosti a odkazy k dnešku. Dodnes se o něm mluví – v Horní Plané, v Mnichově –, Stifter čeká na svou chvíli v každé domácnosti s tradiční knihovnou.

A tak poutnický, po stifterovsku, došel Thomas Birnstiel k Plešnému jezeru, místu, které hvězda rakouské biedermeierovské literární scény zpřístupnila milionům čtenářů. Birnstiel ochutnal vodu ze zdejších pramenů. Přemýšlel a mluvil.

Se Zuzanou Jürgens z Adalbert Stifter Verein v Mnichově a ta zase s Lenkou Hůlkovou z Památníku – rodného domu Adalberta Stiftera v Horní Plané, jenž je pobočkou Regionálního muzea v Českém Krumlově. Hlasy byly slyšet v lineckém Adalbert-Stifter-Institutu i ve Freyungu (Europa-haus) a Grafenau (Literaturhaus DichterWald). Vznikl tak nápad společného výšlapu k památníku Adalberta Stiftera nad Plešným jezerem, kde aktéři česko-německo-rakouských vztahů z Čech, Německa a Rakouska budou číst ukázky z textů Adalberta Stiftera a o něm.

Jeden dá prostor druhému, každý bude číst deset minut. Znovu si tu cestu vyšlapal Thomas Birnstiel. Přijde Peter Becher, literární historik a spisovatel, autor Stifterovy biografie, v Česku mimo jiné ověnčené cenou Šumava litera. Ukázku si chystá také Richard Wall, spisovatel a výtvarník. A nebude chybět Jan Štifter, spisovatel a rodák z Českých Budějovic, jehož kořeny sahají do Horní Plané, kde se propojují s rodokmenem Adalberta Stiftera.

Adalbert Stifter se narodil v Horní Plané roku 1805, byl česko-rakouský spisovatel, malíř

a pedagog. Patří k nejvýznamnějším představitelům biedermeieru. V jeho díle žije stará Šumava – ta z první poloviny 19. století, o generaci starší než Šumava v díle Karla Klostermanna. Rodnému kraji se vyznával perem i štětcem. K českým čtenářům se jeho dílo dostává už od 19. století, ve větší míře pak v 60. letech 20. století a na počátku 21. století, kdy řadu jeho děl vydalo nakladatelství Vitalis, dodnes jsou k sehnání na knihkupeckých pultech.

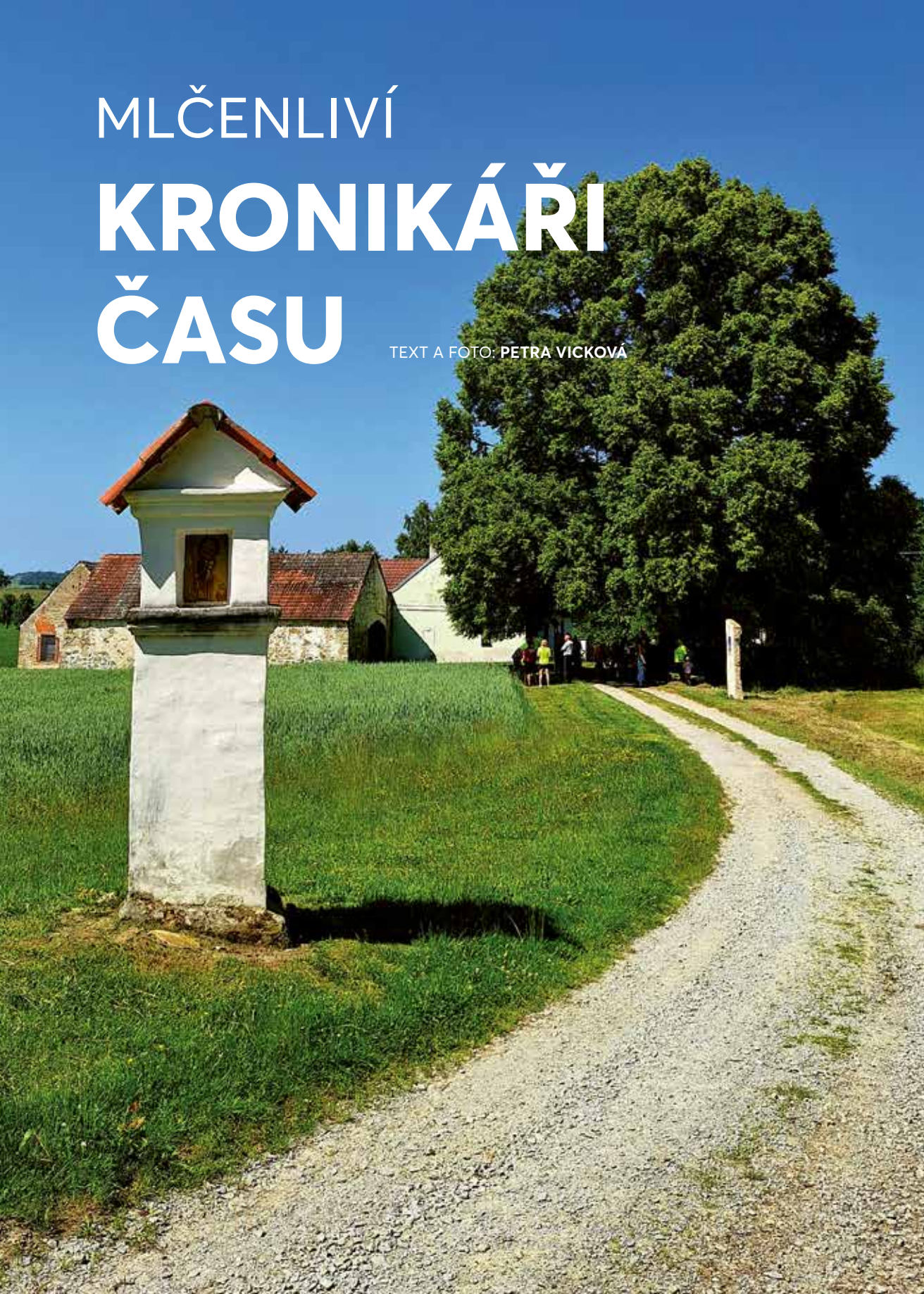
Horní Planou Stifter nikdy neopustil. Vedle rodného domku, který dnes funguje jako autorův památník, je Stifterovo jméno propsané do městečka i okolí: je tu Stifterův park nebo naučná stezka. Obelisk nad severozápadním břehem Plešného jezera byl v nadmořské výšce 1311 metrů postaven v letech 1876 a 1877. Je zhotoven z místní žuly, takzvané pleknštejnské. Ze skalní plošiny před pomníkem se nabízí úchvatný pohled na jezero i dál do kraje.

Už brzy se tam ponesou také slova. Čtyřikrát deset minut, to je červencový Adalbert Stifter – akce otevřená veřejnosti, přístupná všem, kteří dovedou přes kořeny nahlížet o něco dál než k dnešku.

MLČENLIVÍ KRONIKÁŘI ČASU

TEXT A FOTO: PETRA VICKOVÁ

Věkovité stromy jako milníky v krajině i v blízkosti lidí jsou tiší svědkové života, jejichž větve uchovávají vzpomínky na uplynulá léta. Masivní kmeny i jejich rozlehlé koruny mohou vyprávět příběhy dávných generací. Stojí za to si jich všimnout, udělat si k nim výlet nebo podpořit jejich vitalitu a zdraví.

Právě o to se snaží každoroční anketa s názvem Strom roku, kterou před tříadvaceti lety spustila v českém prostředí brněnská organizace Nadace Partnerství, jež se roky angažuje v podpoře a ochraně přírody. Cílem soutěže je nejen upozornit na unikátní exempláře stromů, ale také inspirovat místní komunity ke spolupráci při péči o zeleň a přírodní dědictví.

Lipensko má jedno velké prvenství. Běleňská lípa je nejstarší lípou Jihočeského kraje a zároveň jedním z nejstarších stromů České republiky. V dnešní době je chráněna jako památný strom. Roste v zaniklé obci (dnes osadě) Běleň, která je nyní součástí Malšína, vzdáleného odtud zhruba tři kilometry. Strom, jemuž je dnes asi devět set let, měl v krajině klíčové místo už před staletími, stál totiž u středověké stezky z Vyššího Brodu do Zátone.

Pod Běleňskou lípou v minulosti tábořila husitská vojska i vojáci v době třicetileté války. Význam stromu tak nebyl pouze přírodní, ale i vojenský a společenský – lípa byla místním orientačním bodem na dřívějších trasách a shromážděních. Během své dlouhé existence prošla i těžkými zkouškami. V roce 1950 ji zasáhl blesk, což mělo za následek značné poškození kmene, vlastně jeho rozpůlení. Přesto se zbytkové části stromu regenerovaly a lípa se znovu každoročně zazeleňuje a obdivuhodně žije dál. Je to skutečná historická památka; její mohutnost a stáří poukazuje na stabilitu a nepopsatelnou sílu přírody, jež kontrastuje s pomíjivostí lidských dějin.

Stromy na jihu Čech jsou jedinečné. Mezi letošními finalisty, které ze zhruba devadesáti přihlášených stromů vybrala porota ankety Strom roku 2025, se objevil jediný zástupce Jihočeského kraje. Je jím asi dvoustletá monumentální lípa srdčitá. Trojiční lípa, jak se jí v soutěži říká, stojí v malebném prostředí u prašné cesty vedoucí z Trhových

Svinů k poutnímu kostelu Nejsvětější Trojice. Lípu do soutěže nominovala vedle města Trhových Svinů i celá řada místních spolků a komunit, což jistě přispělo k jejímu postupu mezi vybrané kandidáty na titul.

Hlasovat pro jediný jihočeský strom v letošním ročníku můžete online od 21. července do 5. října prostřednictvím jednoduchého formuláře na webových stránkách ankety. Vítěz soutěže Strom roku získá unikátní arboristické ošetření na míru, které mu zajistí odbornou péči a podporu jeho dlouhověkosti. Navíc titul znamená ocenění nejen z hlediska symbolické hodnoty, ale vítěz také získává možnost reprezentovat Českou republiku v anketě Evropský strom roku.

Běleňská lípa.

TEXT: JANA PONCAROVÁ

VRTULNÍK NAD LIPNEM

Exkluzivně pro časopis Lipensko napsala povídku Jana Poncarová, jedna z nejúspěšnějších autorek současnosti. Text o jedné dovolené na břehu přehrady, o jednom dni, kdy vzduch rozfoukaly vrtule helikoptéry.

Prošlapávají si cestičku mezi stany, zatoulanými míči, šňůrami s plavkami, poházenými sandály a prázdnými lahvemi od piva. Znamená to, že musí co chvíli rozplést ruce a jít za sebou. Dana kráčí první, má krátké pruhované šaty na ramínka a dává si dobrý pozor, aby nezakopla o binec ostatních rekreantů. Sem tam se otočí, aby viděla, že je Jiří za ní a že si ji nenápadně prohlíží. Když minou poslední stany, z nichž odpole dní vedro vyhnalo ven i největší lenochy, otevře se před nimi pláž.

„Je to tady horší než u Balatonu. Takových lidí,” řekne Dana.

Jiřímu se zdá nespokojená. „Slíbil jsem ti, že tě vezmu k českému moři, tak jsou tady lidi, no. Zase je to lepší než u nějakého zabahněného rybníka. Chceš se jít koupat? Nebo se projdeme? Nebo si zajdeme na pivo?”

Dana vyhodnocuje situaci. Břeh lipenské přehrady je přeplněný. Na uválené trávě je rozprostřená jedna deka vedle druhé. Nad některými z nich trčí vyšisované plátěné slunečníky. Hledá místo, kde by s Jiřím měli aspoň trochu soukromí, ale je tu opravdu těsně, samé rodiny s dětmi, u nich není nikdy klid, buď křičí děti, nebo jejich matky. Včera se natáhli vedle jedné takové rodiny, tipovala, že to byli Pražáci. Jen co si ta ženská lehla na deku, hned zase vstávala, mazala dítě krémem, pak mu dávala sušenku, vzápětí ho napomínala, ať si zaleze do stínu, že bude mít úpal.

„Já nevím. Asi se mi mezi ně nechce.”

„No tak se projdeme. Nebo můžeme na loďku,” navrhně Jiří a zálibně se zadívá na jiskřící hladinu nádrže. Umí si je představit někde uprostřed té vody, slunce nad hlavou, Danu blízko sebe.

„Až večer, až nebude takový vedro,” rozhodne Dana.

Přijeli předevčírem a Dana je od prvního okamžiku zklamaná. Představovala si to tady jiné, takové přívětivější a útulnější. Myslela si, že tady bude víc mladých lidí, ale převažují rodiny s dětmi a důchodci. Aspoň že cesta sem byla zábavná. Jiří

si od svého dědy půjčil zánovní škodovku stovku. Když ji vyzvedl v Budějicích na sídlišti, připadala si jako královna. Seběhla dolů ze třetího patra, Jiří stál před vchodem, vylezl z auta, naskládal do kufru její batoh a velkou slámovou tašku, kterou dostala od mámy za maturitu. Usadil ji vedle spolujezdce, ona si na opálená stehna položila koženou kabelku s třásněmi – tu dostala pro změnu od strýce, který utekl do Ameriky. Dobře, v autě bylo vedro, potila se, nebylo to dvakrát příjemné, ale jakmile vyjeli z města a stáhli okénka, ulevilo se jí.

Jiří jí předváděl, jak rychle umí s autem jet a že prý ho jednou, až děda nebude, zdědí. Po hodině a půl parkovali v kempu. Postavili stan, otevřeli konzervu lančmítu a nakrájeli chleba. Seděli pak rozpačitě vedle sebe a jedli. „Víš, proč se lančmítu říká lančmít?” zeptal se Jiří. „No to nevím,” odpověděla Dana. „Je to z anglického slova lunch meat. Tedy obědové maso. A snad ti nevádí, že ho jíme k večeři,” zasmál se. „Je mi to fuk, ale mám žízeň.” Vzal ji do hospody na pivo. Byl to pro ni závan svobody: rodiče ji pustili s klukem pod stan, pije pivo a po prázdninách ji čeká docela jiný život. Odmaturovala a půjde na vysokou ekonomickou do Prahy. Jiří, který se na vejšku nedostal, musí na vojnu, ale s tím si o prázdninách nebudou lámat hlavu. Pro jednu si vzala k srdci mámina slova: teď máš před sebou nejhezčí období, tak si ho nepokaž. Věděla, co tím myslí, a Jiřímu řekla, že spolu sice spí ve stanu, ale že ona jde po prázdninách studovat, a tak se jistým věcem vyhnou, anebo si musí dávat pozor. Jiří slíbil, že bude opatrný a že přece není úplný blb.

„Takže, kam na tu procházku? Na tuhle, nebo na tuhle stranu?” zeptá se Jiří.

„Pojď třeba tamhle, hlavně někam. Už mě z toho křiku bolí hlava,” ukáže směrem k poli, na kterém dozrávají klasy obilí. Co nevidět do nich vjedou kombajny. Jiří hádá, že obilí je už přezrálé, ale rekreuje se tady dost prominentů, a ti by nadávali, pokud by jim deky pokrýval prach, který se při sklizni vždycky zvedne z polí.

Prohlíží si Danu a nedokáže se rozhodnout, jestli je jen nervózní, že jsou spolu sami, anebo ji to tady opravdu nebaví. Na lepší dovolenou by se

nezemohl a vlastně je rád, že jim výjezdni doložku nedali, musí myslet na budoucnost a nemůže buchnout všechny našetřené peníze za pár dní volna. Až přijde z vojny, chce si Danu vzít, budou shánět bydlení a nakupovat nábytek, ale to jí zatím říkat nebude.

Natáhne k Daně ruku a vede ji pěšinou od kempu směrem k Dolní Vltavici, kde se mu minule, když tu byl s rodiči, líbilo a kde je takový romantický koutek, kam si spolu zalezou. Zbývají jim tři dny, pak se musí vrátit zpátky do města, protože Jiří nastupuje na brigádu. Dana zůstane doma, musí prý číst nějaké ekonomické knihy, aby v Praze mezi novými spolužáky nebyla úplně blbá, jak mu řekla. Odpoledne se bude chodit slunit na koupaliště. Jiří ji pak večer po práci vyzvedne a vezme ji na procházku nebo do letního kina. Je to dobrá holka, uzavře sám v sobě úvahy o budoucnosti.

„Pojd' se chvíli jen tak brouzdat vodou,“ navrhně Jiří, když se cesta úží a začíná být samá kopřiva.

Vstoupí do mělčiny první a kývne povzbudivě na Danu. „Kafíčko.“

Dívá se, jak si vyhrne sukni, ač by nemusela, protože už takhle je dost krátká, a vlezle za ním do vody. Už jí skoro dá pusku, ale přeruší je burácení, které k nim slétává z nebe. Zvednou hlavy a vidí, jak se k nim blíží vrtulník.

„Ty vole, ten letí hodně nízko,“ řekne Jiří a táhne Danu z vody.

Vypil si kafe a minerálku v kantýně a sledoval, jak na runwaysi odstartovala dvě soukromá letadla. Udělal to tak i posledně a předposledně. Neví proč, ale usrkávání kafe ho zklidňovalo, jako by byl jen jeden z cestujících a čekal na svého pilota. Zaplatil, nechal servírce tučné zpropitné a nasadil si na hlavu kšiltovku. Venku byl hic. Ostré slunce ho píchlo do očí, a tak sáhl do kapsy pro sluneční brýle. Cestou si všiml, jak se asfalt na chodníčku kolem budovy potí a jak se runway ubíhající do dálky leskne žářem. Koukne na hodinky a přidá do kroku. Vrtulník už bude připravený. Let hlásit nemusí. Letí na krátkou vzdálenost a nízko, takže podle platných zákonů do toho nikomu nic není.

„Čau Barry,“ řekne Kobrzynski, který na něj čeká před vrtulníkem a tváří se, že o nic nejde.

Odpoví mu kývnutím hlavy. Nemá chuť se dneska vykecávat. Znovu zkontroluje hodinky.

Mají nejvyšší čas nasednout, v pět musí být na druhé straně.

„Všechno je OK,“ ujistí ho Kobrzynski, když se vyhoupne k němu.

Vrtule se roztáčí. Barry mrkne na Kobrzynského a dává mu tím najevo, aby se uklidnil. V hlavě mu prolétnou instrukce od doktora Heindricha. Budou tam čekat čtyři. Dva chlapi, dvě ženský. Mají mít barevné oblečení, aby je ze vzduchu dobře viděl. Jakmile naskočí dovnitř, vzlétne a vezme to zpátky sem, do bezpečí. Akce na pár vteřin.

Ukáže Kobrzynskému palec nahoru a odlepí se s Bell Jet Rangerem od země.

Jdou rychle. Každý z nich si na sebe navlékl několik vrstev oblečení. Brigit se potí v červeném svetru. Pokyn od doktora Heindricha zněl jasně: vezměte si jen to nejnútnejší, žádná velká zavazadla, nezapomeňte na doklady, oblékněte si něco výrazného. Mají být na poli, ale je tak šílené vedro, že se skryjí ve stínu lesíka. Brigit se vyzvrací, zvedl se jí žaludek z nervozity. Dívají se k nebi a čekají, až ho zaslechnou, aby včas vyběhli. Zatím k nim doléhá jen bezstarostný jásot dětí od vody.

„Mlčí, každý z nich se ztrácí ve svých myšlenkách.“

„Musíme pak hned běžet,“ připomene jim Thomas.

Brigit není tenhle dvacetiletý kluk zrovna dvakrát sympatický. Je tady s nimi proto, že ho ve východním Berlíně odsoudili za nákup ilegálních gramodesek. Pořád si pobrukuje melodie, které Brigit nezná. Včera, když sem přijeli a postavili si dva stany mezi ostatními rekreanty, předstírali rodinu. Z Thomase se stal její starší bratr. Noc přečkala ve stanu se svou mámou, zatímco táta spal s Thomasem. Ráno si vyčistili zuby, učešali se a potom seděli na trávě před stanem. „Musíme něco dělat, jinak to bude nápadné. Jděte se aspoň projít,“ vybídl je táta, a tak se s Thomasem procházela a předstírala, že je na prázdninách, zatímco se vnitřně třásla.

Trvá to dlouho. K lesíku přišli před dobrou půlhodinou, a zatím se nic neděje. „Co když na nás zapomněl? Co když nás zastřelí?“ bojí se Brigit.

„Nezapomněl. A neboj, už dvakrát se mu to podařilo, povede se mu to i potřetí,“ konejší ji táta.

Brigit se zadívá na mámu, která si otírá opoceně čelo a zírá nepřítomně před sebe. Do téhle šlamastyky je dostala Brigitina starší sestra. Zamílovala se do Heindricha, se kterým vzala čáru. Rodiče se rozhodli, že utečou za ní. Brigit se nikdo na nic neptal. Je jí teprve čtrnáct a nemůže rozhodovat o svém životě. Myslí na kamarádky, které jsou teď někde u vody a užívají si zbytku léta. Ona bude začínat nový život v místě, o kterém neví vůbec nic. V myšlenkách se zatoulá do svého pokojíku. Vidí police s knihami – nesměla si vzít ani jednu. Vidí i záchlonu, jak se nadouvá městským vánkem. Máma trvala na tom, že ještě než odjedou, zalije kytky a byt pořádně vyvětrá. Jako by na tom záleželo. Brigit není hloupá a ví, co se stane. Až Stasi zjistí, že jsou pryč, vlétnou do jejich bytu, zpřehází všechny jejich věci, cizí nenechavé ruce se budou dotýkat Brigitiných dětských hraček, jejího oblečení, dokonce i kalhotek a podprsenek. Polkne. Jde na ni znovu zvracení.

„Už,“ vystřelí táta. „Slyším vrtulník. Rychle!“

„Co je to za blázný?“ ukáže Jiří na čtyři postavy v dlouhých kalhotách a barevných svetrech.

Dana zírá na pole s přezrálým ovsem, jak po něm utíkají lidi. Připadá si, jako by byla v kině a najednou se ocitla v podivné scéně. Z nebe se s hlukem snáší bílý vrtulník a přistává mezi klasy. Postavy se k němu přibližují, vepředu je nějaký mladík, za ním holka, pak starší muž, který se ohlíží na ženu za sebou a mává na ni, aby přidala.

„K zemi,“ strhne ji Jiří do trávy.

Dana se mu našťavaně vysmekne a tře si paži, kterou Jiří silně stiskl. „Au. Co blbneš?“

„Tiše,“ okřikne ji místo omluvy. „Koukej!“

Z protějšho křoví vyběhnou vojáci se samopaly, běží k vrtulníku a míří na něj. Z hlavní vylétnou kulky.

„Lež a nehýbej se,“ šeptne Jiří a omotá paži kolem Danina trupu.

Co se děje dál, nevidí. Slyší ještě několik výstřelů a vzdalující se rachot vrtulníku.

Z vrtulníku vyskočí nějaký muž a pomáhá jim dovnitř. Nejdřív se do kokpitu vyhoupne Thomas a hned po něm táta, který natahuje ruce k Brigit. Výstřel. Brigit zaječí, drží se za krvácející stehno. Ohlédne se a vidí vojáky, jak na ně míří samopaly. „Dělej,“ táhne ji táta do vrtulníku.

„Pomoz mámě!“ úpí Brigit.

Táta se vykloní z vrtulníku. „Helgo!“

Brigit vzlyká. Máma upadla a nejde jí vstát. Muž z vrtulníku ji tahá za paži, ale nemůže s ní pohnout.

Další salva ze samopalů.

„Doprdele!“ Zakleje pilot, který zatím mlčel a všechno jen pozoroval. „Koupil jsem to. Letíme.“

„Ne!“ protestuje Brigit a zoufale sleduje, jak se vrtulník odpíchne od země a stoupá k nebi.

Máma s tím mužem, co ji nedokázal dostat dovnitř, se zmenšují. Nakonec jsou z nich jen dvě barevné tečky v poli. Ještě se na ni naposledy podívá, než ji zmizí z dohledu.

„Klid,“ houkne na ně pilot. „Už jsme za čarou. Letím rovnou do nemocnice.“

Brigit si všimne, že pilot silně krvácí. Spadnou, napadne ji, a pak omdlí.

Helga se bezmocně dívá za vrtulníkem. „Brigit!“ volá zoufale. „Brigit!“

„Promiňte,“ řekne Kobrzynski.

„Chtěla jsem jen mít rodinu pohromadě,“ rozpláče se Helga.

Pak se nad nimi skloní hlavně a za nimi vykounou určené obličejové vojáků. Vykřiknou na ně povely. Kobrzynski instruuje Helgu, že má vstát a že je odvezen k výsledku.

„Bolí mě kotník,“ ukazuje Helga na nohu.

Jeden z vojáků se od nich odvrátí a mává na auto, které si k nim klestí cestu nesklizeným ovsem. Pod jeho koly umírá jeden klas za druhým.

Jiří pomalu stáhne ruku z Danina těla a zvedne hlavu.

„Vzduch je čistej,“ řekne.

„Co se stalo?“ Dana se posadí a dívá se do místa, kde se odehrála scéna, o níž přišla. Vidí jen uválené obilí a v dálce zahlédne pochoduující vojáky.

„To fakt nevím.“ Jiří zírá na stejné místo jako ona. „Asi pokus o útěk. Anebo únos.“

„Cože?“

„No myslím, že pro ty lidi přiletěl vrtulník, a naši měli echo, takže po něm vypálili.“

„Ty lidi odletěli?“

„Já nevím, Dano. Nedíval jsem se.“

Prohlíží si ji. Má otlačenou pravou tvář, v očích děs a ve vlasech stébka suché trávy.

„To bylo zpestření,“ řekne Jiří a vstane. Pak podá Daně ruku. „Vrátíme se do kempu a dáme si něco k pití, co ty na to?“

Jdou mlčky stejnou cestou, kterou sem přišli, jen tentokrát nemají náladu brouzdat se vodou, a tak si popálí lýtko o kopřivy. V kempu je pozdvižení. Mezi stany se procházejí příslušníci, zastavují se u aut s východoněmeckými značkami a prohlíží je. Jeden z uniformovaných si jich všimne a mávne na ně.

„Vy tam, pojdte sem a legitimujte se.“

Daně se třesou prsty, když rozepíná kabelku s trásněmi a vytahuje občanku. Jiří je rychlejší, sáhne do kapsy u šortek a podá legitimaci příslušníkovi. Ten v ní listuje a mračí se.

„Co tady děláte?“ zeptá se jich.

„Normálně. Jako všichni,“ řekne Jiří.

„Jsme tu na prázdninách,“ dodá Dana.

„A kde jste teď byli?“ zajímá se příslušník.

„Na procházce,“ odpoví pohotově Jiří.

„Na procházce? V tomhle vedru? Tos měl vzít radši slečnu k vodě, aspoň by pak neměla ve vlasech trávu,“ ušklíbne se, zaklapne červenou knížečku a podá ji Jiřímu.

„K vodě nechtěla,“ brání se Jiří. „Prostě jsme se šli projít.“

„No dobře. A ten vrtulník jste viděli?“

Dana vytřeští oči a nadechuje se. Jiří ji předběhne: „Vrtulník? Tady byl nějaký vrtulník? Tak to mě mrzí, že jsme o to přišli. Jdu po prázdninách na vojnu a chci být pilotem.“

„Víš co, vem radši svou holku k vodě, podívej se, jak je tím horkem zmordovaná,“ prohlédne si Danu od hlavy k patě. Ta zčervená.

„Nejdřív jdeme na limonádu,“ řekne Jiří, vezme Danu v podpaží a táhne ji pryč.

„Doprdele,“ zakleje znovu Barry. Otočí se na pasažéry. „Co ta holka?“

„Už se probrala,“ odpoví mu Thomas a prohlíží si Brigit. „Asi je v šoku.“

„Tak jí podepři hlavu,“ křikne na něj Barry.

Zatne zuby a soustředěně pilotuje vrtulník. Nesmí myslet na to, co se děje. Udělal jediné správné rozhodnutí. Bylo to buď, anebo. Na ty dole myslet nemohl. Kdyby na ně čekal, dostali by je všechny. Kobrzenského a té ženské je mu líto, ale jako válečný pilot ví, že se někdy věci poserou. Kdyby čekali tam, kde měli, a neschovávali

se ve stínu lesíka, během pár vteřin by je naložil a byli by ve vzduchu všichni. Takhle se tam zdrželi několik minut.

„Zvládnete to?“ zeptá se Thomas pilota.

Barry přikývne. Nebude tomu klukovi povídat, že to měli jen tak tak a že bude rád, když mu vystačí štáva. Před sebou už vidí nemocnici v Traunsteinu.

„Jdeme na přistání,“ upozorní pasažéry. „Držte se.“

Když s vrtulníkem dosedne, oddechne si. Zbývalo mu palivo na osmdesát vteřin letu. Pak se na ně usměje. „Vítejte ve svobodě.“

Jiří postaví před Danu čepovanou desítku a tácek s klobásou. Sedli si pod přístřešek, kam dopadá stín. Jsou tu sami. Jen u výčepu postávají dělníci, kteří v kempu od včera opravují sprchy. Ostatní rekreanti jsou u vody anebo se ometají mezi stany a prahnou po senzaci. Brzy se rozkřikne, že se čtyři bláznivý východáci zase pokusili zdrhnout a tentokrát jim to nevyšlo.

„Nebudu,“ odstrčí Dana tácek.

„Tak se aspoň napij. Jsi bledá a to bude v tomhle počasí podezřelý.“

„Myslíš, že nám můžou něco udělat?“ lekne se.

„Ne, ale nikomu o tom vrtulníku radši neříkej,“ nabádá ji Jiří. „Ber to tak, žes měla takovej netypickéj letní zážitek.“

Zkusí se usmát, ale ještě jí to moc nejde. Rozhlédne se kolem sebe a pak šeptne: „Proč utíkal?“

„Tak to máš různý. Prostě si myslí, že jim tam bude líp. Proč vzal kramle tvůj americkéj strejda? Protože si myslel, že tam bude mít lepší život.“

„No a taky ho má.“

„To není jistý. Myslím, že i tady se nám bude žít pěkně. Spolu,“ vezme ji za ruku.

„Tak tady vás máme.“ Na stůl padne příslušníkův stín. „Takže nakonec pivo místo limonády? No třeba vám rozváže jazyk. Máme informaci, že jste se v době příletu nepřátelského vrtulníku pohybovali kolem. Pojedete s námi. A nebojte, slečno, u nás není takový vedro jako tady.“

WINDY POINT 2025

Lipno Fest 20 let

Kultovní pláž
Cocktail bar a bistro
Gelato a crepes bar
Breakfast gondola
Kulturní centrum
Sport a zábava
Vyhlídková věž
Písečná i travnatá zóna

Černá v Pošumaví
31/5–31/8 2025
9:00–23:00

1/6	14:00	Dětský den: Svět pod hladinou	
7/6	20:00	Windy Silent Disco Boat Party	nezapomenutelná plavba
14/6	14:00	Old School Windsurf Cup: The Surfing Turtles	retro závod + koncert
21/6	10:00	Lipno Pole Battle Freestyle	soutěž
5/7	20:00	MoveBreakers + Cool DJ School	koncert + party
11/7	20:00	Peroni Dolce vita bartender	barmanská show
19/7	20:00	Windy tančírna: Salsa Escuela	
26/7	20:00	Švihadlo	koncert
2/8	20:00	UDG	koncert
9/8	20:00	Glow CZ	koncert
16/8	20:00	LuckySing	koncert
22/8	20:00	Windy tančírna: Salsa Escuela	
30/8	20:00	Karaoke + videodiskotéka Dj Marek Sklenář	last party

Každou sobotu od 15:00 dílničky pro děti
a každou neděli od 8:00 jóga na pláži

Vstup zdarma
windypoint.cz

7 TIPŮ NA POSLEDNÍ DEN

TEXT: JAN ŠTIFTER

Bez toho nebude dovolená na Lipně nikdy kompletní. Co udělat poslední den? Přinášíme pár tipů, které vám zpříjemní poslední chvíle dovolené – a přinesou nezapomenutelné zážitky.

Pekárna v Horní Plané

Málokteré pekařství je vyhlášené tak jako Kynutá buchtá v Horní Plané. Bývá tady skoro vždycky plno, možná vám nezbyde nic jiného než ochutnat poklady zdejší gastronomie až cestou domů v autě. V Kynuté buchtě nabízejí vlastní pečivo a také zákusky i různé další dobroty: tady vyberete suvenýr, který nejen potěší, ale bude i chutnat. Navazují na rodinnou kulinářskou tradici – na začátku je sešit ze sedmdesátých let, do nějž si babička psala recepty, na konci bistro, které má věhlas na celém Lipensku.

Pivo Stifter

Spisovatel Adalbert Stifter by se nejspíš divil, že se jednou stane tvář, skoro maskotem, celého regionu. Naráželi jste na něj v terénu, možná jste citovali jeho věty, ve kterých oslavoval krásu zdejší krajiny – teď je příležitost zjistit, jak Stifter chutná. Stifterovo pivo uvařili v pivovaru v rakouském Schlägelu, prodává se ve třetinkových lahvích, lze ho pořídit v papírovém setu. V souladu s tradicí z dob biedermeieru nechávají jeho nápoj svrchně kvasit. Speciální sladová směs dodává pivu výraznou barvu s načervenalými tóny. V prodeji bývá v některých lipenských obchodech nebo přímo v pivovaru.

Molo

Lipenská přehrada má nový unikát, nejdelší jezerní molo ve střední Evropě. Nachází se neda-leko přístavu Marina Lipno v Lipně nad Vltavou. Na jedinečné, 150 metrů dlouhé molo navazuje apartmánový dům a také restaurace s celoročním

provozem a letní terasou, ze které výhled na jezerní hladinu chutná impozantně. Dopřejte si něco skutečně výjimečného – a dobrého, vaří tu David Šašek, který spolupracoval s ikonami gastronomie, jako jsou Siegfried Vidovic, Zdeněk Pohlreich, Laurent Gras nebo Marc Veyrat. Vařil pro Madeleine Albright, Morgana Freemana, Billa Clintona a Gérarda Depardieua: ten poslední den na Lipně může vařit také pro vás.

Zamávejte z rozhledny

Ted' už ten kraj znáte, tak je dobré se na něj podívat z výšky. V Horní Plané nedávno otevřeli novou rozhlednu v dobrovodském parku. Je vysoká 36 metrů a její tvar má symbolizovat sklářskou historii. Stavba má dvě podlaží, horní ve výšce 32 metrů a spodní ve výšce 26. Užijte si krásný výhled na Lipno, boletický vojenský prostor, Plešné jezero, Plechý, Novohradské hory nebo Třístoličník. A když bude hodně jasno, uvidíte Alpy.

Divoký sjezd

Tohle si dejte: koloběžky, na kterých sjedete kopec od Stezky korunami stromů v Lipně nad Vltavou. Tři a půl kilometru adrenalinu na lesních i vyasfaltovaných stezkách zvládnou rodiny s dětmi. Od dubna do října mívají otevřeno denně od 11 hodin: tedy přesně v době, kdy odevzdáváte klíče od hotelu a chystáte se na cestu domů. Koloběžky slibují přesně ten zážitek, jenž se stává poslední tečkou za báječnou dovolenou, na kterou se budete chtít vrátit.

Maňávka

Výlet, který rozhodně není pro každého. Proto to sem vezměte klidně až na zpáteční cestě. Na kraji boletického újezdu je řada zaniklých vsí – nebo takových, ze kterých zůstalo jen pár stavení. Typicky třeba Maňávka – dnes jen křižovatka cest, historicky ale sídlo, kde se žilo už v 15. století. Počet obyvatel dokonce atakoval dvoustovku. Zastávka pro lidi, jimž nevadí, že přicházejí pozdě – cíl pro turisty, kteří mají fantazii nebo je baví objevovat stopy zmizelých civilizací.

Poslední foto

Pokud jste přijeli z daleka, neměl by vám na zpáteční cestě uniknout fenomén Fotoateliéru Seidel. Je to živoucí poklad, kde se na skleněných deskách uchovala podoba krajiny z přelomu 19. a 20. století. Zastavte se v minulosti – Seidelův ateliér je evropský unikát, protože vám dovolí vplout do fotografie z časů vašich babiček a dědečků, a to doslova: objednejte se na focení, navléknou vás do stylového oblečení a s deštníkem nebo hůlkou v ruce zvěční tak jako nikdo jiný. Hra na historii je tu dokonalá a Seidelovy fotografie památkou na nezapomenutelnou dovolenou. V sezonách přináší také různé speciálky: focení v duchu staré letní plovárny, v zimě na lyžích.

Tam, kde je Lipno nejširší...

hotelresortrelax.cz

VISION LIPNO

VÁŠ DRUHÝ DOMOV PŘÍMO U BŘEHU LIPNA

STAVEBNÍ POZEMKY, DOMY, APARTMÁNY

SOUKROMÁ PLÁŽ A MARÍNA

www.vision-lipno.com

